

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Η' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΜΑΐΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 10

ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ - ΕΝΟΡΙΑΙ - ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Είναι γεγονός ότι, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, διατυπώονται παράπονα ἀπὸ ἄτομα ἢ 'Εκκλησιαστικὰ Συμβούλια διὰ διάφορα προβλήματα, τὰ ὅποια δημιουργοῦνται, λόγω σοβαρῶν κάποτε παρεξηγήσεων, μεταξὺ τοῦ 'Ιεροῦ Κλήρου καὶ τῶν 'Εκκλησῶν Συμβουλίων ἢ ἄλλων συναφῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν.

'Ἐν τούτοις δημοσίες οὐδὲν ἀπὸ τὰ προβλήματα αὐτά, τὰ δημοσία κάποτε ἀπειλοῦν καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν εἰρήνην τῆς κατὰ τόπους 'Εκκλησίας, δὲν θὰ ἐλάμβανε πραγματικῶς χώραν, ἐὰν καὶ οἱ δύο παράγοντες, τόσον ὁ ἐφημέριος δῆμος καὶ τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ἐνεβάθυνον περισσότερον εἰς τὰ 'Ιερὰ καθήκοντά των πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν καὶ εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον καὶ ἐὰν ἔξετέλουν αὐτὰ συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τῶν 'Ι. Κανόνων. Διὰ νὰ ἔξασφαλισθῇ δηλαδὴ πλήρης εἰρήνη καὶ ἀδμονία εἰς πᾶσαν ἐνορίαν, πρέπει, νομίζω, νὰ λαμβάνωνται ὑπὸ σοβαρῶν ἔποφιν αἱ κάτωθι ὑπομνήσεις, αἱ στηριζόμεναι ἐπάνω εἰς τοὺς θεμελιώδεις καὶ βασικοὺς νόμους τῆς 'Αγίας 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ νὰ ἐφαρμόζωνται αὗται ἀπαρεγκλίτως παντοῦ καὶ πάντοτε.

'Ἐν πρώτοις δὲ 'Ιερεὺς είναι, ὡς γνωστόν, ἔνας πνευματικὸς ἥγετης τῆς ἐνορίας, ἔνας θρησκευτικὸς 'Αρχηγὸς τῶν ἐνοριτῶν του. 'Ἡ ἔξονοία του προέρχεται θεόθεν καὶ δίδεται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν 'Επίσκοπόν του, ὁ δῆμος, μόρος, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν διορίζῃ ἢ, ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκη, νὰ τὸν μεταθέτῃ ἢ νὰ ζητῇ ἀπὸ αὐτὸν νὰ τοῦ ὑποβάλῃ τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τὴν ἐνορίαν, εἰς τὴν δημοτικὴν ἐφημερεύει. 'Ο 'Ιερεὺς δὲν είναι ἔνας ὑπάλληλος τοῦ 'Εκκλησίου Συμβουλίου. 'Ολαι αἱ πρὸς

αὐτὸν ἐντολαὶ πρέπει νὰ προέρχωνται καὶ νὰ δίδωνται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπόν του μόνον. Ἐὰν τὸ Ἐκκλησία. Συμβούλιον νομίσῃ δτι δ 'Ιερεὺς ἔχει κάμει κάτι ἀτοπον ἢ ἄδικον ὑπὸ οἰανδήποτε ἔποψιν, πρέπει νὰ ἐκθέσῃ τοῦτο, μὲ τρόπον φρόνιμον, εἰς τὸν Ἐπίσκοπόν του καὶ δ 'Ἐπίσκοπος νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα.

Τὸ Ἐκκλησία. Συμβούλιον ἐκλέγεται διὰ νὰ βοηθῇ τὸν Ἰερέα νὰ φροντίζῃ ἀπερίσπαστος διὰ τὴν ψυχικὴν καλυτέρευσιν τοῦ ποιμνίου του πρωτίστως, ἀλλ' ἐξ ἄλλου νὰ φροντίζῃ ἐπίσης δ 'Ιερεὺς καὶ διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἐνορίας. Τὸ Ἐκκλησία. Συμβούλιον δὲν πρέπει καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ δώσῃ ἐντολὴν εἰς τὸν Ἰερέα δὸν ἀφορᾶ τὸ πῶς καὶ πότε καὶ διὰ ποῖον πρόσωπον θὰ τελέσῃ Ἐκκλησιαστικὰς Ἀκολουθίας ἢ Ἰ. Μυστήρια ἢ πῶς θὰ δργανώσῃ τὸ Κατηχητικόν του Σχολεῖον ἢ τὸν Ψάλτας ἢ τὴν Χορωδίαν ἢ πῶς θὰ δργανώσῃ οἰονδήποτε θρησκευτικὸν πρόγραμμα ἢ Ἐκκλησιαστικὴν συγκέντρωσιν. Εἰς δλα αὐτὰ τὰ πράγματα δ 'Ιερεὺς λαμβάνει τὴν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπόν του, μόνον, πρὸς τὸν δόποιον καὶ εἶναι ὑπεύθυνος καὶ ἀπὸ τὸν δόποιον ζητεῖ δόηγίας περισσοτέρας.

Τὸ Ἐκκλησία. Συμβούλιον δὲν ἔχει ποτὲ τὸ δικαίωμα νὰ προσλαμβάνῃ, χωρὶς διοισιτήριον ἐπισκοπικὸν ἔγγραφον, Ἰερέα ἢ νὰ ἀπολύῃ αὐτὸν. Ὡς ἀντιπροσωπεῦον τὴν ἐνορίαν τὸ Ἐκκλησία. Συμβούλιον πρέπει διὰ τοῦ Ἰερέως νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Ἐπισκόπου τὰ ἐκάστοτε ζητήματα καὶ δ 'Ἐπίσκοπος, κατόπιν προσεκτικῆς, δικαίας καὶ ἀπροκαταλήπτου ἐξετάσεως τῶν παραπόνων, θὰ ἐνεργήσῃ ἀναλόγως τὰ δέοντα. Πολλὰ ζητήματα θὰ ἐλύνοντο καὶ θὰ ἀπεφεύγοντο, ἐὰν ἐγκαίρως ἐφέροντο εἰς γνῶσιν τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ὅχι τὴν τελευταίαν — τελευταίαν στιγμὴν δπως γίνεται ἀτυχῶς σήμερον εἰς μερικὰς περιφερείας.

Ο Ἰερεὺς, καὶ εἰδικῶς δ 'Ιερεὺς τῶν μεγάλων πόλεων, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ παρενθίσκεται εἰς τὰς τοπικὰς ἢ Γερικὰς Ἐκκλησίας Συνελεύσεις τῆς Μητροπόλεως ἢ Ἀρχιπέτης (δπως παρενθίσκεται καὶ εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Ἐκκλησίας Συμβούλιον).

‘Η παρουσία τοῦ ιερέως εἰς τοιαῦτα συνέδρια, τὰ δόποια εἶναι καὶ ὡσὰν φροντιστήρια, εἶναι ἀπαραίτητος, εἶναι βασικὴ διὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας.

‘Η ἀξιοπρέπεια τοῦ ιερέως εἶναι καὶ ἀξιοπρέπεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρέπει νὰ διατηρῆται αὕτη καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ παντοῦ. ‘Ο Ιερεὺς πρέπει νὰ λαμβάνῃ δλην τὴν δυνατὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν, διὰ νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὰς ἀνάγκας του. ‘Ακόμη καὶ ὅταν μία Ἐκκλησι. ‘Επιτροπὴ νομίζῃ δτι δὲν κάμνει τὰ καθήκοντά του δπως πρέπει, ἀκόμη καὶ τότε δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κριτικάρῃ νὰ τοῦ στερήσῃ πράγματα τὰ δόποια σήμερον θεωροῦνται ἀπαραίτητα. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ δεῖξουν τὰ μέλη τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου ἀνευλάβειαν πρὸς τὸν Λειτουργὸν τοῦ ‘Υψιστού, ἀλλὰ νὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον, δ ὁποῖος θὰ κρίνῃ συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον, καὶ τὴν ‘Ι. Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας. Κάθε δηλ. ἐντολὴ πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον, δ ὁποῖος εἶναι καὶ δ πατὴρ αὐτοῦ καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ δποίου δ ‘Ιερεὺς διοικεῖ μέρος τῆς Ἐπισκοπῆς του, ἥτοι τὴν ἐνορίαν.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩ· Ι· ΔΗΣ

‘Ἐπίσκοπος Νέσσης

«Λαρίσης σε πρόδερον, καὶ πολιοῦχον λαμπρόν, ἡ χάρις ἀνέδειξεν, ὡς ‘Ιεράρχην σοφόν, παμμάκαρ ‘Αχιλλεόν γὰρ τὸ τῆς Τριάδος, δμοούσιον κράτος, θαύμασί τε καὶ λόγοις, κατετράνωσας κόσμῳ. ‘Ην Πάτερ ἔξενμενίζον, τοῖς σὲ γεραίουσι»

(‘Απολυτίκιον τοῦ ἀγίου ‘Αχιλλίου Λαρίσης, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιανναίτου),

«Μαρτυρίον ἀνύσας τὸν ἀγῶνα Θαλέλαιε, ἥσχυνας εἰδώλων τὴν πλάνην, τῇ γενναίᾳ ἀθλήσει σου· καὶ ὡφθης ἴαμάτων θησαυρός, παρέχων τὰς λάσιες δωρεάν, τοῖς προστρέχουσιν ἐν πίστει τῷ σῷ ναῷ, καὶ πόθῳ ἀνακράζουσι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἵσχυν· δόξα τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν λάματα»

(‘Απολυτίκιον Θαλλελαίου Μάρτυρος, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ).

ΕΠΙΔΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΤΟΣ 1959 : ΕΞΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΕΠΙ ΤΗΙ ΕΟΡΤΗΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

Τὴν 21ην τοῦ παρόντος μηνὸς Μαΐου ἐορτάζομεν, ὡς γνωστὸν, τὴν μνήμην τῶν ἀγίων Βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Καίτοι δὲ καὶ ἄλλοι Βασιλεῖς τοῦ χριστιανικοῦ Βυζαντίου ἐτιμήθησαν ὡς "Ἄγιοι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς ὅσα ὑπὲρ αὐτῆς ἔπραξαν καὶ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς πολυτίμου συμβολῆς των εἰς τὴν ἔξελιξιν καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἐν τούτοις, μόνον ὁ Μέγας Κωνσταντίνος καὶ ἡ μήτηρ του ἀγία Ἐλένη τιμῶνται τόσον ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος. Οὕτως, εἰς τὰ ἐν χρήσει λειτουργικὰ βιβλία μόνον διὰ τοὺς δύο τούτους ἀγίους Βασιλεῖς διεσώθησαν μέχρι τῆς σήμερον ὅμοιοι ἐκκλησιαστικοί, ψαλλόμενοι κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς μνήμης των, πολλοὶ ναοὶ ἔχουν ιδρυθῆ, πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τιμὴν των καὶ πλειστοὶ Ἑλληνες ὀρθοδόξοι φέρουν τὰ ὄνόματά των, θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς προστάτας καὶ πνευματικούς των κηδεμόνας. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι εύνόητον, ἃν ληφθῇ ὑπ' ὅψει, ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντίνος πνευματικὸν ἀνάστημα καὶ δημιούργημα τῆς μητρός του ἀγίας Ἐλένης, ὑπῆρξεν ἐκεῖνος, ὁ ὄποιος ὅχι μόνον ἔθεσε τέρμα δριστικὸν εἰς τὴν ἀμείλικτον καταδίωξιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ὑπὸ τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις, ἐπὶ τῶν ὅποιων ἔθεμελιόθη καὶ ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον χριστιανικόν Κράτος. Ἡ Ἑλληνικὴ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, ἡ ὄποια, μὲ κέντρον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐχρησίμευσεν ὡς κοιτίς καὶ ἐργαστήριον τοῦ νέου πολιτισμοῦ, ποὺ προῆλθεν ἀπὸ τὴν σύμπραξιν καὶ τὴν συνένωσιν τοῦ χριστιανικοῦ καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος.

Ο Χριστιανισμὸς ὁφείλει εἰς τὸν Μέγαν Κωνσταντίνον τὴν ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τὰ δεινὰ τῶν διωγμῶν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν του ὡς ἐλευθέρας πλέον καὶ ἐπιτρεπομένης θρησκείας καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀνέκτησε τὰ ίερά της, ὅσα κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν

ἐποχὴν τῶν διωγμῶν εἶχον δημευθῆ ὑπὸ τῆς ρωμαϊκῆς ἔξουσίας, ἀπέκτησε δὲ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν κινήσεών της ὅχι μόνον διὰ τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τοῦ ποιμνίου της, ὀλλά καὶ διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν.³ Άλλὰ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ὁφείλει, κατὰ βάσιν, εἰς τὸν ἔξοχον ἐκεῖνον χριστιανὸν καὶ ἀνθρωπιστὴν Βασιλέα τὴν ἀναβίωσιν, τὴν ἀνασυγκρότησιν του ὡς "Ἐθνους, μὲ ἀποτέλεσμα μίαν χιλιετῆ περίπου ἐπικράτησιν εἰς τὴν Ἰστορίαν τοῦ κόσμου. "Ωστε, ἡ ἑορτὴ τῶν ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἔαν εἴναι μία μεγάλη θρησκευτικὴ ἑορτὴ δι' ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους λαούς, εἴναι δ' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας, ἴδιαιτέρως, μία εὐκαιρία ἀναπολήσεως τῶν ὕσων ὁφείλομεν εἰς τὴν χριστιανικὴν μας θρησκείαν, τῆς ὁποίας ὑπερασπιστοὶ καὶ προστάται ἐπισημότατοι ὑπῆρξαν οἱ κατ' αὐτὴν τιμώμενοι, πρῶτοι ἐκεῖνοι χριστιανοὶ Βασιλεῖς. Δικαίως δὲ ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔχει προσλάβει καὶ διὰ τὴν Ἔκκλησίαν μας καὶ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὴν ἐπισημότητα καὶ τὴν δημοτικότητα, ἡ ὁποία τὴν χαρακτηρίζει.

Μόνον δοι δὲν γνωρίζουν τὴν Ἰστορίαν ἥ δοι δὲν εἴναι εἰς θέσιν νὰ κρίνουν τὰ γεγονότα, τὰ ὄποια διεδραματίσθησαν κατ' αὐτὴν, μόνον αὐτοὶ δὲν εἴναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσουν τὴν σημασίαν, τὴν ὄποιαν ἔχει διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν τὸ ρηξικέλευθον καὶ μεγαλεπήθιον ἔγχείρημα τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν τὴν ἔδραν τοῦ ἐνοποιημένου πλέον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον του Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ νὰ καταστήσῃ τὸ Ἑλληνικὸν Βυζάντιον πρωτεύουσαν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἡ διχόνοια καὶ αἱ διαιρέσεις εἶχον ἥδη βαθμηδὸν διαλύσει τὸ Ἑλληνικὸν μεγαλούργημα τοῦ Μεγ.⁴ Άλεξάνδρου καὶ ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ μικροπολιτεῖαι τῆς κυρίως Ἑλλάδος ὑπέκυψαν εἰς τὸν ὅγκον τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἀναπτυχθέντος ρωμαϊκοῦ κοιλοσσοῦ, ὀλόκληρος δὲ ἡ Ἑλλὰς εἶχε γίνει μία ρωμαϊκὴ ἐπαρχία, χωρὶς καμμίαν πολιτικὴν ὄντότητα, σκλάβα τῆς τύχης, τὴν ὄποιαν τῆς εἶχον δημιουργήσει τὰ ἴδια τὰ τέκνα της.

Ἡ παλαιὰ ἐθνικὴ θρησκεία εἶχε χάσει τελείως τὸ κῦρος της καὶ δὲν ἦτο πλέον εἰς θέσιν ν' ἀσκήσῃ καμμίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν συγκράτησιν των ἀπὸ τὸν ὅλεθρον, εἰς τὸν ὄποιον

μοιραίως ἐφέροντο μὲ τὰς διαιμάχας, ποὺ τοὺς κατέτρωγον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκείνην. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, εὔθυς ὡς ἀνεγνώρισε καὶ ἀπεδέχθη τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, εἶδεν ἐπίστης εἰς αὐτὴν καὶ τὴν μοναδικὴν δύναμιν, ἡ δποία ἡτο δυνατὸν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πραγματικὴν πρόοδον τοῦ κόσμου, τοῦ ὅποιου τὴν διακυβέρνησιν μὲ τόσον θαυμαστὸν τρόπον εἶχεν ἀναθέσει εἰς αὐτὸν δ Θεός. Δι’ αὐτὸν καὶ μετέφερε τὸ πολιτικὸν του κέντρον ἀπὸ τὴν Ρώμην, ὅπου ἀκόμη ὑπερίσχυον αἱ εἰδωλολατρικαὶ δυνάμεις, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνατολήν, ὅπου δ ἡ Χριστιανισμὸς εἶχεν ἥδη ὁριστικῶς ἐπικρατήσει. Ἐπέδειξε δὲ ἴδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὄργανωσιν τῆς Χριστιανικῆς Ἑκκλησίας καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐνότητος αὐτῆς, χάριν τῆς ὅποιας καὶ συνεκάλεσε τὴν Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον.

Ἄπὸ τὴν ἀποφασιστικὴν ἔκείνην στιγμὴν τῆς μεταθέσεως τοῦ κέντρου τῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὴν Δύσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἥρχισε νέα πλέον περίοδος διὰ τὸν Ἐλληνισμόν, δ ὅποιος, ὀλονὲν καὶ περισσότερον ἐνισχυόμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τοῦ εἶχε φέρει δ Ἀπόστολος Παῦλος, κατώρθωσε ν’ ἀναβιώσῃ μέσα εἰς τὰ πλαίσια αὐτῆς τῆς νέας καταστάσεως καὶ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ προσκήνιον τῆς Ἰστορίας τῶν ἔθνῶν, μὲ νέαν δύναμιν καὶ μὲ νέαν μορφήν. Χωρὶς ὑλικοὺς ὅγῶνας, χωρὶς πόλεμον καὶ αἷματα, δ ἔως τότε ὑπόδουλος Ἐλληνισμὸς εὑρέθη τώρα ἐλεύθερος καὶ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, δύναμις ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ πανίσχυρος μέσα εἰς τὸν κόσμον, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, μὲ τεραστίαν δὲ καὶ ἀκαταμάχητον ἐσωτερικὴν ἀντοχὴν, τὴν ὅποιαν τοῦ ἔξισφάλιζεν ἡ συνεκτικὴ ἱκανότης τῆς νέας θρησκείας καὶ τὴν ὅποιαν ἐνεσάρκωνεν ἡ Χριστιανικὴ του Ἑκκλησία. Καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν τὸ θαῦμα ἐπὶ χῆλια περίπου ἔτη. μέχρις ὅτου, διὰ λόγους, τοὺς ὅποιους μόνον δ Κύριος γνωρίζει ἀκριβῶς—ήμετος οἱ ἀνθρώποι εἰκασίας μόνον δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν ἐρμηνεύοντες τὰ φαινόμενα, χωρὶς νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰς βουλὰς τοῦ ‘Ψίστου!—ἐπῆλθεν ἡ συμφορὰ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, τὴν ὅποιαν ἀσφαλῶς εἶχον προετοιμάσει αἱ ἀδυναμίαι τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἔκείνης. Ἄλλα καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ὄδοστρωτῆρα τῆς ἀλλοφύλου καὶ ἀλλο-

θρήσκου δουλείας, ἡ ἐνότης τοῦ Ἐθνους δὲν ἔχαμη. Διότι τοῦ ἐστάθη φύλαξ ἀκοίμητος καὶ στοργικὴ μάτηρ ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὅποια «ὡς ἡ ὅρνις» ἐκράτησεν ὑπὸ τὰς πτέρυγάς της τὰ ὑπόδουλα τέκνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ ἐβοήθησεν, ὥστε νὰ μὴ χάσουν μάτητε τὴν ἑθνικήν των συνείδησιν, μάτητε τὴν ἑθνικήν των γλωσσαν, μάτητε τὰς ἑθνικάς των παραδόσεις. Μὲ τὴν δύναμιν δὲ καὶ μὲ τὴν θέρμην τῆς πίστεως τὰ ἐκράτησεν ὅρθια, μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν κατακλυσμὸν τοῦ αἵματος καὶ τῶν δακρύων, μέχρις ὅτου ἤλθε καὶ πάλιν «τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», διὰ νὰ ἐπιζητήσῃ ἀποτελεσματικά τὴν ἀποτίναξιν τοῦ ἑνικοῦ ζυγοῦ.

“Ολοι γνωρίζομεν ὅχι μόνον τὶ ἔπραξεν ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τὸν λαόν της κατὰ τὸ διάστημα τῆς δουλείας καὶ εἰς τὰ χρόνια τῆς ἑθνικῆς ἔξεγέρσεως, ἀλλὰ καὶ ὕστερα, εἰς ὅλας τὰς δυσκόλους στιγμάς, ποὺ ἀντιμετώπισε τὸ ἐλεύθερον τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Γνωρίζομεν, ἐπίστης, ὅλοι ποίαν δύναμιν ἀποτελεῖ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ διὰ τὸ ἄλλο ἐκεῖνο τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ εἶναι διεσπαρμένον εἰς ὅλην τὴν ὑδρόγειον, καὶ μὲ πάσην ἀφοσίωσιν καὶ στοργὴν οἱ ἀπόδημοι ἀδελφοί μας ἀποβλέπουν εἰς ὅ,τι τοὺς φέρει εἰς ἐπαφὴν καὶ εἰς σύνδεσμον μὲ τὴν Ἐκκλησίαν των. Ἄλλὰ καὶ πολλὺ πρόσφατον παράδειγμα τῆς δυνάμεως, ποὺ ἔχει διὰ τὸ “Ἐθνος μας ἡ Ἐκκλησία, ἔχομεν ἐνώπιόν μας, τὴν μόλις λήξασαν ἐποτοιίαν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος, ποὺ καὶ ἐκρατήθη μὲ τὴν πνοὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔχει τὴν συνέχειάν της εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς συγκροτήσεως καὶ τῆς ἔξασφαλίσεως τῆς εὐημερίας τῆς ἐλευθέρας Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ποὺ προῆλθεν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον.

“Ολα αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ κρῖκοι ὀλόχρυσοι ποὺ μᾶς συνδέουν μὲ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην γραμμήν, ποὺ ἔχάραξεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, τὸ ἔνδοξον τέκνον καὶ τὸ πνευματικὸν δημιούργημα τῆς μητρός του ὁγίας Ἐλένης. τῶν ὅποιων τὴν Ἱεράν μνήμην δικαίως τιμᾷ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ἴδιαιτέρως σέβεται καὶ εὐλαβεῖται ὁ πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του Ἑλληνικὸς λαός.

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Σύμφωνα μὲ τὰ ὅσα σοῦ ἔγραψα προηγουμένως, μέσα στὴν κολυμβήθρα ποὺ ἐτάφη γιὰ πάντα ὁ παλαιὸς τῆς ἀμαρτίας ἀνθρώπως καὶ ἀνεστήθη ὁ ὄντας, ὁ ἀγνός, ἐμπήκαμε δλοι, ἵερεῖς καὶ μή, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, ποὺ ἀνεφέραμε στὴ νέα ζωὴ. Ὁ ἀβάπτιστος δὲν σώζεται. Ἐλλὰ καὶ ὁ προδότης τοῦ βαπτίσματος δὲν σώζεται, γιατὶ ἐγκατέλειψε τὸ Θεὸν καὶ ἐγκατελείψθη ὑπ’ αὐτοῦ. Ποιὰ εἶναι ἡ σημασία τοῦ Βαπτίσματος, εἴπαμε. "Ας ρίξουμε, ὅμως μιὰ τελευταία ματιὰ στὸ ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης: 'Ἄδελφοί, γράφει ὁ Ἀπόστολος, ὅσοι βαπτισθήκαμε στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, στὸ θάνατο του βαπτισθήκαμε. Τὶ σημαίνει ἡ φράσις αὐτῇ; Τὸ λέγει ὁ Ἰδιος «συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἡγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν». Δηλαδὴ ἡ κολυμβήθρα εἶναι τάφος τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ὅπως ὁ Κύριος ἐσταυρώθη, ἐτάφη καὶ ἀνέστη, ἔτσι καὶ ἡμεῖς θαπτόμεθα μέσα στὴν κολυμβήθρα νεκρωμένοι, γιὰ νὰ βγοῦμε καινούργιοι, ἀναγεννημένοι, ἐνδοξοὶ, ἀγνοί, φωτισμένοι, ἐνισχυμένοι πλέον στὴν θέλησι ν’ ἀνεβοῦμε τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς τοῦ Χριστοῦ. Μέσα στὴν κολυμβήθρα ἐτάφη τὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀνέστη ὁ ἀνθρώπος τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τῆς ἀθανασίας. Αὐτὸς ὁ τύπος τῆς κολυμβήθρας μᾶς λέγει πολλὰ τὰ σωτηριώδῃ. "Η συσταύρωσις φέρνει τὴν ἀπελευθέρωσι ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἀμαρτίας, τὴν ἀνάστασί μας. "Οποιος πεθαίνει δὲν αἰσθάνεται τὴν ἔξουσία τῆς ἀμαρτίας. Ἐφ’ ὅσον πεθάναμε μὲ τὸ βάπτισμά μας μαζὶ μὲ τὸ Χριστό, πιστεύουμε ἀκράδαντα πώς καὶ μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ θὰ ζήσουμε. Γιατὶ Ἐκεῖνος μετὰ τὴν ἀνάστασί του δὲν πεθαίνει πλέον, ὁ θάνατος δὲν τὸν ἔξουσιάζει. Πεθαμένο, λοιπόν, τὸ σῶμα μας καὶ θαμμένο στὴν κολυμβήθρα, βγαίνει στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀναστημένο, ζωντανό, μὲ μιὰ ζωὴ ἀθάνατη κοντά στὸ Χριστό. Αὐτὰ γράφει ὁ Παῦλος.

Απ’ αὐτά, ἀδελφέ, τὶ συμπεραίνεις; "Ἀπλούστατα! Σάν Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ δώσῃς στὸ Σατανᾶ τὴν ἔξουσία καὶ τὴ δύναμι καὶ τὸ δικαίωμα νὰ σὲ πλησιάσῃ κἄν μετὰ τὸ βάπτισμά σου, γιατὶ θὰ σὲ σκοτώσῃ. Μπορεῖς νὰ καταλάβῃς τὸ κρῖμα. Νὰ σκοτώσῃ ἔναν ἀγνό, ἔναν ἡθικό, ἔνα καθαρὸ καὶ διαφανῆ ἀνθρώπο ποὺ ἀνήκει πιὰ στὸ Χριστό. Καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ δχι γιατὶ ὁ Σατανᾶς ἔχει τὴ δύναμι νὰ σὲ ἐκβιάσῃ καὶ νὰ σὲ νικήσῃ, ἀλλὰ γιατὶ σὺ ὁ Ἰδιος παρεχώρησες τέτοιο δικαίωμα, τοῦ ἔδωσες διευκολύνσεις

νὰ μπῆ στὴν αὐλή σου, τὸ κλειδὶ νὰ μπῆ στὸ σπίτι σου, τὸ θάρρος νὰ προχωρήσῃ στὴν κρεββατοκάμαρά σου, τὴν ἀδιαντροπιὰ νὰ γλιστρήσῃ, ποῦ παρακαλῶ; στὴν ἀγιασμένη σου καρδιά. Ἐπόμενον, λοιπόν, ν' ἀντιστραφοῦν οἱ δροι. Ἐσύ μὲν ἐνέκρωσες, ἐσκότωσες τὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας μὲ τὴ δύναμι τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ Σατανᾶς μὲ τὴ δική σου θέλησι σκότωσε τὸν καινούργιο σου ἀνθρώπο. Φοβερὸ καὶ νὰ τὸ συλλάβῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἀδελφέ. Γιατὶ ἐπὶ τέλους, ὁ εἰδωλολάτρης, ὁ Ἐβραῖος ὁ κάθε ἀλλόθρησκος, ποὺ δὲν πίστεψε στὸ Χριστὸ καὶ δὲν ἐβαφτίστηκε στὸ δνομα τῆς ἀγίας Τριάδος, δὲν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας, ζῇ στὴν ἀγνοια, ὁ Θεὸς νὰ βάλῃ τὸ χέρι του. Στὴ Βουλή του ἐναπόκειται ἡ σωτηρία τους. Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Κριτής, καὶ ἐμεῖς δὲν ἔχουμε λόγο. Γιὰ μᾶς ὅμως εἶναι ξεκαθαρισμένα τὰ πράγματα. Εἴμαστε καταποπισμένοι, φωτισμένοι, κρατοῦμε τὴν ξεσκεπασμένη σ' ἐμᾶς ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἀλήθεια, γνωρίζουμε κατακάθαρα καὶ χωρὶς κανένα προκάλυμμα τὶς συνέπειες τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀρνήσεως μας. Ὁταν λοιπόν, βγήκαμε ἀπὸ τὴν κολυμβήθρα καινούργιοι ἀνθρώποι καὶ ὑπεγράφαμε τὸ συμβόλαιο, ποὺ στηρίζεται στὴ σφραγίδα τῆς αἰωνιότητος, τὶ λέξ; Μήπως ἐμεῖς οἱ ἕδιοι αὐτὸ τὸ συμβόλαιο ποὺ ὑπέγραψεν ὁ Θεὸς κι' ἐμεῖς, τὸ ἀκυρώσαμε ἀπ' τῆς πλευρᾶς τῶν σχέσεων μας μετὰ τοῦ Θεοῦ, ξαναγυρίσαμε στὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας, τὸ καταραμένο, τὸ ἀφωρισμένο; Θὰ σοῦ ὑπενθυμίσω καὶ κάτι ἄλλο ὀκόμη φοβερώτερο, γιατὶ τόχεις μπροστά σου ὅλοζώντανο, ἄλλ' ἵσως, λόγῳ τῆς συνηθείας, κατήντησε τύπος γιὰ σένα. Ποιὸ ἄλλο; Τὸ δὲ τὸ παιδάκι, δηλαδὴ ἐσύ καὶ ἔγω μετὰ ἀπ' τὸ βάπτισμά του σᾶν χριστιανούλι ἐνοῦται ἐπίσημα μὲ τὸ Χριστό. Κοινωνεῖ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἔτσι ὅλοκληροῦνται ἡ μεγίστη, ἡ τρισμεγίστη, ἡ ἀνείπωτη δωρεὰ τοῦ Θεοῦ στὸν ἀνθρώπο, τοῦ Πατέρα στὸ παιδί του. Στὶς φλέβες του ῥέει τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου. Στὴν καρδούλα του, στὰ κύτταρά του, στοὺς ιστούς του, στὸν ὅλον ἀνθρώπο, καὶ, πρὸ παντός, στὴν ἀθάνατη ψυχή του. Κατάλαβες ἀδελφέ; Πρὸ παντὸς σὺ δὲ Ιερεὺς, τὰ ζῆς αὐτὰ λόγῳ τῆς ἀποστολῆς σου, πιὸ ζωντανὰ ἀπ' τὸν καθένα. Σᾶν Χριστιανὸς λοιπὸν τώρα πρὶν γίνης ιερεὺς, αὐτὰ τὰ εἰχες ὑπὲρ δόψιν σου; Κάποιος σ' ἔνα γράμμα του σημειώνει ἀντιδραστικά, ἀμυνόμενος τῆς ἀγνοίας του, πάς σ' αὐτὸ φταῖνε οἱ Ἀρχιερεῖς. Αὐτὸ εἶναι πονηρὸ καὶ σκληρό. Γιατὶ, δυστυχῶς, ὁσάκις μᾶς πιάνει ἡ τσιμπίδα τῆς ἐνοχῆς καὶ τῆς εὐθύνης, τὰ φορτώνουμε ἄλλοι στὸ Δεσπότη, καὶ ἄλλοι στὸ Σατανᾶ κλπ. λές καὶ δὲν εἴμαστε ἐλεύθεροι μυαλωμένοι καὶ σὲ θέσι νὰ ξέρουμε κάτι χονδροπράγματα. Δὲν χρειάζεται, ἀγαπητέ μου, βάθιος θεολογικῆς

σοφίας καὶ πλάτος φιλοσοφικῆς καταρτίσεως προκειμένου νὰ κρατήσῃς τὸν δρόκο ποὺ ἔδωσες ἐσύ, ἔγῳ δλοι μας. Αὐτὰ εἶναι προσωπικὰ ζητήματα, καὶ στὰ προσωπικὰ ὁ πλέον ἡλίθιος γίνεται ἔξυπνος. Ἀλλὰ τὴν ἔξυπνάδα του, βλέπεις, τὴ μεταστρέφει, σὲ πονηρία καὶ οἱ δικολαβισμοὶ νομίζει πῶς τοῦ ἐλαφρώνουν τὴ βαρειὰ συνείδησι μὲ τὴν ἀπάτην ποὺ ἔκαμαν εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας των, ἐνῷ ξέρει σὲ τὶ βάραθρο ὅδηγει ἢ προδοσία, ἢ σατανικὴ δικαιολογία, τὰ «δὲ βαρύέσαι!» Ἐγὼ προσωπικῶς δὲ βρῆκα, ἐκτὸς ἐλαχίστων, ἐλαχιστοτάτων ἔξαιρέσεων, κανένα παπᾶ-συγχωρῆστε με- βλάκα. Εἶναι δλοι ἔξυπνοι, τετραπέρατοι, δροσερότατοι ἐγκέφαλοι, καὶ προκειμένου νὰ τακτοποιήσουν τὰ οἰκονομικά τους πράγματα ὑστερά ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία τοῦ Ἐπισήμου Κράτους κάνονταν πολυπλόκους ἀλγεβρικοὺς συνδυασμοὺς γιὰ νὰ ξεπεράσουν τὸ φράγμα τῆς φτώχειας. Ἐννοῶ τοὺς ιερεῖς περισσότερον τῆς ὑπαίθρου, γιατὶ τῶν πόλεων δὲν ἀκούσα νὰ παραπονοῦνται, λοιπόν, ἔνας τέτοιος ἐγκέφαλος, πῶς βρίσκεται σὲ διαρκῆ ἐγρήγορσι γύρω ἀπὸ τὰ οἰκονομικά του, τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ ζητήματα, ἐνῷ ὑποκρίνεται ἀγνοια σὲ ζητήματα ποὺ τὸν ἀφοροῦν ἀμέσως καὶ τοῦ στοιχίουν ἀμέσως τὴν μετὰ θάνατον ζωήν; Πῶς, ἔνας κατὰ τεκμήριον τούλαχιστον πνευματικὸς ἄνθρωπος ἀποδεικνύεται σοφὸς στὴν οἰκονομία τῶν ὑλικῶν, οἰκογενειακῶν του προβλημάτων καὶ ζητημάτων καὶ κάνει πᾶς δὲν καταλαβαίνει τὴν τεραστίαν εὐθύνη ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ξέρει, καὶ τ' αὐτιά του βουτίζουν, ἀκατάπαυστα τὰ λόγια τοῦ αἰωνίου Παύλου «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» ποὺ σημαίνουν «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου»; Δὲν ξέρω ἀν σοβαρολογῇ στὸ γράμμα του ὁ ἀδελφὸς μὲ τὸ νὰ μετατοπίζῃ στὸ ζητῆμα τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας τὸ βάρος στοὺς ὄμους τοῦ Ἀρχιερέως του. Αὐτὸ ποὺ ξέρω καὶ τὸ σημειώνω ἀνοιχτὰ εἶναι τοῦτο: δτὶ δὲν πρέπει, πρὸ παντὸς ἐμεῖς οἱ Ιερεῖς νὰ παίζουμε μὲ τὰ κάρβουνα, δλοι μπορεῖ νὰ προβάλλουν λόγια ἀπολογίας, ἐμεῖς δχι! Γιατὶ ἐπὶ τέλους κάτι πρέπει νὰ μᾶς τράβηξε γιὰ νὰ ρασσοφορεθοῦμε. Καὶ τὸ κάτι αὐτό, πρέπει νὰ εἶναι μιὰ ἔξωκοσμος κλῆσις καὶ μιὰ ψυχική, δική μας κλίσις. Στὸν ιερὸ Κλῆρο μπήκανε καὶ μπάινουν κατηγορίες-κατηγορίες ἀνθρώπων. Δὲν θὰ χάσουμε καὶ τίποτε νὰ τὶς παρουσιάσουμε ἀδελφικὰ στὰ μάτια μας, στὰ μάτια δλων. Πιστεύω πάς καλὸ θὰ προκύψῃ, γιατὶ ἡ αὐτοκριτικὴ ὅδηγει στὸν αὐτοέλεγχο, καὶ αὐτὸς στὸν αὐτοκαθαριμό.

Ποιὲς κατηγορίες, λοιπόν, μπαίνουν στὸν ιερὸ Κλῆρο; Στὸ ἄλλο μου γράμμα.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ καὶ εὐχὰς Χ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΔΕΛΦΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

’Επήγαμε στὸν ἀββᾶ ’Αθανάσιο στὸ μοναστήρι τοῦ Πατέρα μας ἀγίου Σάββα καὶ μᾶς διηγήθηκε πῶς ἀκουσε τὸν ἀββᾶ ’Αθηνογένη τὸν ἐπίσκοπο τῶν Πετρῶν καὶ γιὸ τῆς Μητέρας Δαμιανῆς νὰ λέη αὐτό.

’Η μητέρα μου, ποὺ τόνομά της ἦτανε ’Ιαννία, εἶχεν ἔνα ἀδελφὸ ποὺ τὸν ἔλεγαν ’Αδέλφιο καὶ ἦτανε ’Ἐπίσκοπος τῆς ’Αρραβήσου. Κάποτε λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος αὐτὸς ἐπῆγε στὸ μοναστήρι τῆς ἀδελφῆς του, γιὰ νὰ τὴν ἰδῃ. Καὶ καθὼς ἔμπαινε, βλέπει στὸ μεσαύλι τοῦ μοναστηριοῦ, μιὰν ἀδελφὴ ποὺ τὴν εἶχε πειράξει ὁ δαίμονας καὶ ἦτανε πεσμένη κατάχαμα. ’Ἐφώναξε λοιπὸν ὁ Δεσπότης τὴν ἀδελφή του καὶ τῆς λέει.

— Πῶς τὸ βαστᾶ ἡ καρδιά σου νὰ βλέπης τὴν ἀδελφὴν αὐτὴ νὰ τὴ βασανίζῃ ἔτσι τὸ δαιμόνιο καὶ νὰ τὴν πιάνῃ τέτοιο κακό; ”Η μήπως δὲν τὸ ξέρεις, πῶς σὰν ἥγουμένη ποὺ εἶσαι ἐπάνω σου πέφτει τὸ κρῖμα καὶ πῶς ἐσύ τὴν ἔχεις τὴν εὐθύνη γιὰ ὅλες τὶς ἀδελφές;

— Κι’ αὐτὴ τ’ ἀπάντησε —Καὶ τὶ μπορῶ νὰ κάνω ἐγὼ στὸ Δαιμόνα; Κι’ ὁ ’Ἐπίσκοπος τῆς ἀποκρίθηκε καὶ τῆς εἶπε — Καὶ τὶ κάνεις λοιπὸν τόσα χρόνια που εἶσαι κλεισμένη ἐδῶ μέσα;

Κι’ ἀφοῦ προσευχήθηκε, τὴν ἀπάλλαξε τὴν ἀδελφὴ ἀπὸ τὸ δαιμόνιο.....

’Ο ἴδιος αὐτὸς ’Αθανάσιος μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ’Ἐπίσκοπον αὐτὸν ’Αδέλφιο, πῶς ἀκουσε τὴν ἀδελφή του ’Ιαννία ν’ ἀνιστορᾶ τοῦτο.

—“Οταν ἔξωρίσθηκε στὴν Κουκουσὸ δ Πατριάρχης τῆς Πόλης δ ἄγιος ’Ιωάννης δ Χρυσόστομος, ἔμεινε στὸ σπίτι μας. Κι’ ἐδοξάζαμε τὸ Θεὸ που μᾶς καταξίωσε

σ' αὐτὸν καὶ γιὰ τὴν φιλία καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ μᾶς ἐφανέρωσε.

“Ἐλεγε λοιπὸν ὁ ἀδελφός μου ὁ Ἀδέλφιος· «ὅταν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀπόθανε στὴν ἔξορία του, ἡ λύπη μου ἦταν ἀβάσταγη· γιατὶ ἔνας τέτοιος ἀνθρωπος, ποὺ ἐστάθηκε δάσκαλος τῆς Οἰκουμένης, κι' ἐστήριξε μὲ τὶς δμιλίες του τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἀπόθανε μακριὰ ἀπὸ τὸ Θρόνο του. Παρακαλοῦσα λοιπὸν τὸ Θεό, μὲ ἄφθονα δάκρυα νὰ μοῦ φανερώσῃ σὲ ποιὰ κατάσταση βρίσκεται κι' ἀν κατατάγηκε μαζὶ μὲ τοὺς μακαριστοὺς Πατριάρχες.

‘Ἐπέρασε λοιπὸν ἀρκετὸς καιρὸς ποὺ ἔκανα πάντα μου τὴν προσευχὴν αὐτήν καὶ κάποτε ἥλθα σὲ ἔκσταση καὶ μοῦ φανερώθηκε ἔνας ἀνθρωπος πανεύμορφος, ποὺ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ δεξῖ μου χέρι καὶ μὲ ὠδήγησε σ' ἔνα περίφημο καὶ ὡραιότατο τόπο καὶ μούδειχε ἔναν ἔναν ὅλους τοὺς κήρυκες τῆς εὐσεβείας καὶ τοὺς φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας. Κι' ἐγὼ-μᾶς ἐλεγε-ἐκύτταζα γύρω γύρω, γιὰ νὰ ἴδω τὸν ἀγαπητό μου καὶ μεγάλον Ἰωάννη, ποὺ τόσο τὸ ἐλαχταροῦσα.

“Οταν λοιπὸν μοῦ τοὺς ἔδειξεν ὅλους καὶ μοῦ εἶπε καὶ τοῦ καθενὸς τ' ὄνομά του, μ' ἔπιασε πάλι ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μ' ἐτράβηξε μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτόν. Ἔγὼ τὸν ἀκολουθοῦσα καταλυπημένος, γιατὶ δὲν εἶδα ἀνάμεσα στοὺς Πατέρες καὶ τὸν ἄγιον Ἰωάννη.

— Καθὼς λοιπὸν ἔβγαινα, αὐτὸς ποὺ παράστεκε στὴ θύρα μοῦ λέει — ‘Απὸ αὐτοὺς ποὺ ἔρχονται ἐδῶ κανένας δὲν φεύγει λυπημένος.

Καὶ τότε τοῦ εἶπα — Ἔγὼ ἔχω τὴν λύπην αὐτήν, γιατὶ δὲν εἶδα ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους Πατέρες καὶ τὸν πολυαγαπημένο μου Ἰωάννη τὸν Πατριάρχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κι' αὐτὸς μοῦ ξαναμίλησε καὶ μοῦ εἶπε — Γιὰ τὸν Ἰωάννη λέει, ποὺ ἐκήρυττε τὴν μετάνοια, ; Αὐτὸν δὲν ἤμπορει νὰ τὸν ἴδῃ ἀνθρωπος ποὺ φορεῖ σάρκα. Γιατὶ αὐτὸς παραστέκει στὸ θρόνο τοῦ θείου Δεσπότη.

ΠΩΣ Ο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΒΒΑΣ ΣΙΣΙΝΙΟΣ
ΕΣΩΣΕ ΜΙΑΝ ΑΜΑΡΤΩΛΗ

‘Ο ἀββᾶς Ἰωάννης, ὁ πρεσβύτερος στὸ μοναστῆρι τῶν Εὐνούχων μᾶς εἶπε, πῶς εἶχεν ἀκούσει τὸν ἀββᾶ Σισίνιο τὸν ἀναχωρητὴν νὰ διηγιέται αὐτό·

«Μιὰ ἡμέρα ἡσύχαζα στὴ σπηληγά μου, ποὺ βρί-
κεται κοντὰ στὸν ἄγιον Ἰορδάνη. Καθὼς λοιπὸν ἔψαλ-
λα τὴν βραδυνὴν ἀκολουθία, βλέπω ξαφνικὰ νάρχεται μιὰ
Σαρακήνισσα καὶ νὰ μπαίνῃ στὴ σπηληγά μου.

‘Ηλθε λοιπὸν κι’ ἐστάθηκε ἐμπροστά μου κ’ ἐξε-
γυμνώθηκε ὅλως λιόλου. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἐταράχθηκα
διόλου. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἔκαμα, μὲ φόβο Θεοῦ καὶ μὲ ὅλη
μου τὴν ἡσυχία, τὸν κανόνα μου, ὅταν τὸν ἀποτελείωσα
τῆς εἶπα στὴν Ἐβραϊκὴ γλῶσσα.

— Κάθησε, εὐλογημένη μου, γιὰ νὰ σου μιλήσω κι’
ὅστερα μοῦ λέεις τὶ θέλεις κι’ ἀν μπορῶ νὰ σου τὸ κάμω.
Κι’ αὐτὴ ἐκάθησε, καὶ τὴν ἀρώτησα —Τὶ εῖσαι Χριστια-
νή, γιὰ εἰδωλολάτρισσα; Κι’ αὐτὴ μ’ ἀποκρίθηκε—Χρι-
στιανή. Καὶ πάλιν τὴν ἐξαναρώτησα —’Αφοῦ εῖσαι
λοιπὸν χριστιανή, δὲν ξέρεις ποῦ πᾶνε ὅσοι πέφτουν στὴν
ἀμαρτία; Κι’ αὐτὴ μοῦ εἶπε — Ναί, τὸ ξέρω—Γιατὶ
λοιπὸν— τῆς εἶπα—θέλεις νὰ λασπονυλισθῆς; Κι’ αὐτὴ
μ’ ἀποκρίθηκε καὶ μοῦ εἶπε—’Επειδὴ πεινῶ. Τότε
κι’ ἐγὼ τῆς ἀποκρίθηκα — Νάχης τὴν εὐχή μου καὶ νὰ
μὴν πέσης στὴν ἀμαρτία, παρὰ νάρχεσαι κάθης μέρα
ἔδω. Κι’ ἀπ’ ὅσα μὲ οίκονομοῦσε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ
τῆς ἔδινα τὴν τροφή της. Κι’ αὐτὸν ἐβάσταξε ὡς τὴν
ἡμέρα ποὺ ἔφυγα ἀπὸ τοὺς τόπους ἐκείνους.

Ο ΑΣΚΗΤΗΣ ΑΒΒΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

‘Ο ἵδιος ἀββᾶς Ἰωάννης μᾶς διηγήθηκε κι’ αὐτό·

“Οταν ἥμουνα σὲ μικρότερην ἡλικία ἐλαχταροῦ-
σα νὰ πάω καὶ νὰ ἴδω τοὺς μεγάλους καὶ κοσμοξάκου-

στους Γέροντες, γιὰ νὰ πάρω τὴν εὐχή τους καὶ νὰ ὠφεληθῶ κοντά τους.

Εἶχα ἀκούσει λοιπὸν πολλὰ γιὰ τὸν ἀββᾶ, τὸν μεγάλο Καλλίνικο, ποὺ ἔμενε στὸ μοναστήρι τοῦ ἀββᾶ Σάββα, τοῦ ἔγκλειστου. Παρακάλεσα τὸ λοιπὸν κάποιον ἀπὸ τοὺς δικούς του νὰ μὲ πάρῃ κοντά του. Ἐπῆγγα λοιπὸν γιὰ νὰ τὸν συναντήσω. Κι' ὅταν ἐφθάσαμε, δὲ ἀδελφὸς ποὺ μὲ πῆγγε, ἐκάθησε κοντά στὴν πορτοπούλα καὶ κουβέντιαζε μαζί του πολλὴν ὥρα. Κι' ἐγὼ εἶπα, μὲ τὸ νοῦ μου· ὁ Γέροντας δὲν μ' ἔχει ἴδῃ ποτές του καὶ γι' αὐτὸ δὲν δείχνει προθυμία νὰ μὲ δεχθῇ.

Σὲ λίγο λοιπὸν δὲ ἀδελφὸς ἐκεῖνος παραμέρισε λιγάκι καὶ μ' ἀφηκε νὰ περάσω καὶ νὰ φιλήσω τὸ χέρι τοῦ Γέροντα καὶ νὰ πάρω καὶ τὴν εὐχή του, λέγοντάς του—Εὐχήσου, Πατέρα μου, τὸ δοῦλο σου αὐτὸν γιατὶ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔρχεται ἐδῶ.

Κι' ὁ Γέροντας τ' ἀποκρίθηκε—Τὸν ξέρω καλά. Γιατὶ ἐδῶ καὶ εἴκοσι μέρες εἶχε κατεβῆ στὸν ἄγιο Ιορδάνη. Κι' ἐκεῖ συναντηθήκαμε στὸ δρόμο καὶ μοῦ εἶπε—· Ή εὐχή σου Γέροντά μου· Κι' ἐγὼ τὸν ἀρώτησα τότε—Πῶς σὲ λένε; Καὶ μ' ἀπάντησε Ιωάννη. Καὶ ἀπὸ τότε λοιπὸν τὸν ξέρω καλά.

Σὰν ἀκουσα αὐτὰ ἐγώ, ἐκατάλαβα, πῶς τὸν καιρὸ ποὺ ἔβαλα στὸ νοῦ μου νὰ πάω κοντά του, ὁ Θεὸς τοῦ φανέρωσε καὶ τόνομα μου καὶ ποιὸς εἴμαι...

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

«Πρῶτος πέφηνας, ἐν Βασιλεῦσι, θεῖον ἔδρασμα, τῆς εὐσεβείας, ἀπ' οὐρανοῦ δεδεγμένος τὸ χάρισμα· δθεν Χριστοῦ τὸν Σταυρὸν ἐφανέρωσας, καὶ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν ἐφήπλωσας, Κωνσταντῖνε Ἰσαπόστολε, σὺν Μητρὶ Ἐλένη θεόφρονι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν»

«Τοὺς τῆς εὐσεβείας θείους πυρσούς, καὶ τῶν Ἀποστόλων, θιασώτας καὶ μυητάς, σὺν τῷ Κωνσταντίνῳ Ἐλένην τὴν Ἀγίαν, ὡς βασιλέων δόξαν ἀνευφημῆσαμεν»

(Ἀπολυτήκιον καὶ Μεγαληνάριον, ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Γερασίμου Μιχαγιανναίτου).

ΕΚ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΝ 65 ΟΜΙΛΙΑΝ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

Τί ἔκαναν οἱ Αἰγύπτιοι.

Θὰ τὸ ἔχετε βέβαια ἀκούσει; Στὴν Αἴγυπτο ὅλη ἡ γῆς ἀνῆκε στὸ Δημόσιο. Τὸ ιερατεῖον ὅμως εἶχε δικές του ἰδιοκτησίες. Κι' ἐνῶ στὴν παραγωγὴ οἱ καλλιεργητὲς τῶν ἄλλων κτημάτων ἐκρατοῦσαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὰ τέσσερα πέμπτα ἀπὸ τοὺς λογῆς λογῆς καρποὺς κι' ἀπὸ τὰ σιταροκρίθαρα ποὺ ἔκαναν, κι' ἔδιναν τὸ ἔνα πέμπτο στὸ Δημόσιο, τὰ κτήματα τοῦ ιερατείου ἦταν ὅλως διόλου ἀφορολόγητα.

"Αρχοντες καὶ ἴδιῶτες πρέπει νὰ φροντίζουν διὰ τοὺς ιερεῖς.

"Ἄς τὸ ἴδοῦντε λοιπὸν αὐτὸν οἱ σημερινοὶ κυβερνῆτες· κι' ἀς μάθουν καὶ οἱ ἴδιῶτες ποιὰ ἦτανε ἡ πρόνοια ποὺ ἔπαιρναν οἱ εἰδωλολάτρες ἐκεῖνοι γιὰ τὴ συντήρησι τῶν ιερέων· κι' ἀς μάθουν κι' αὐτοὶ νὰ σέβωνται καὶ νὰ συντρέχουν οἰκονομικὰ τοὺς λειτουργοὺς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Γιατὶ ἀν αὐτοί, ποὺ ἤσαν βιθυνμένοι μέσα στὴν πλάνη ἐτιμοῦσαν κι' ἐβοηθοῦσαν τόσον ἀποτελεσματικὰ τὸ ιερατεῖο τους, πόσον ἀδικαιολόγητοι καὶ πόσον ἀσυγχώρητοι δὲν πρέπει νᾶναι οἱ Χριστιανοί, ποὺ δείχνουν ἀδιαφορία γιὰ τὴ συντήρηση τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας τους;

Τί ὠφελούμεθα, ἀν βοηθοῦμε τοὺς ιερεῖς.

Γιὰ μήπως δὲν τὸ ξέρετε, πῶς ἡ τιμὴ αὐτὴ πρὸς τὸν ιερέα λογιάζεται ἀπὸ τὸν Θεὸν σὰν τιμὴ ποὺ προσφέρεται στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του προσωπικά; Θέλεις λοιπὸν νὰ προσφέρης κάτι γιὰ τὸν ιερέα; Κάνε το, μὲ τὴν ἴδια προθυμία ποὺ θὰ δειχνεῖς, ἀν τὸ ἐπρόσφερες ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Θεόν.

Μήν ἀποβλέπῃς πρὸς τὸν ιερέα, ποὺ μπορεῖ νὰ φαίνεται ἵσως στὰ μάτια σου ἀσήμαντος. Ἀπόβλεπε πρὸς τὸν Κύριο καὶ τὸ Δημιουργὸ τοῦ παντός, ποὺ λογαριάζει πῶς γίνεται γιὰ λογαριασμὸ δικό του, τὸ κάθετι ποὺ κάνομε πρὸς τοὺς ιερεῖς του.

'Επίμησες τοὺς ιερεῖς; Θὰ σὲ ἀνταμείψῃ γι' αὐτὸν πλουσιώτατα δὲ Θεός. Τοὺς περιφρόνησες; Θὰ τιμωρηθῆς γι' αὐτό, μὲ βαρύτατες τιμωρίες. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ἔλεγε καὶ δὲ Χριστὸς «ὅποιος κάνει κάτι πρὸς ἔναν ἀπὸ αὐτούς, γιὰ μένα τῶν καμε» (Ματθ. ΚΕ' 40) καὶ ἀλλοῦ πάλιν, «αὐτὸς ποὺ δέχεται ἔναν προφήτη, δπως ταιριάζει σ' ἔνα προφήτη, θὰ πάρῃ ἀμοιβὴ προφήτη»

(Ματθ. Ι' 41). "Ας μὴν εἴμαστε λοιπὸν ἀδιάφοροι γιὰ τὴ συντήρηση τῶν ιερέων.

Καὶ δὲν τὰ λέω αὐτά, ἐπειδὴ ἐνδιαφέρομαι γι' αὐτούς, ἀλλὰ κυρίως γιὰ σᾶς καὶ πρὸς χάρη σας. Γιατὶ θέλω ἡ ἀμοιβὴ σας νὰ μεγαλώνῃ καὶ νὰ πολλαπλασιάζωνται τὰ κέρδη σας.

Πές μου, τί δίνεις ἐσύ πρὸς τὸν ιερέα, ἀπέναντι ἐκείνων ποὺ παίρνεις ἀπὸ τὸν Θεό; Δίνεις ἔνα ἑλαχιστότατο πρᾶγμα. Κι' ὅμως γι' ἀνταπόδοση τῆς συνδρομῆς αὐτῆς ποὺ κάνεις, ἐσύ θὰ συγκομίσῃς ἀμοιβές ἀθάνατες κι' ἀγαθὰ ποὺ δὲν τὰ βάζει ὁ νοῦς σου.

Εἶναι χρέος μας καὶ ὠφέλειά μας.

"Ας εἴμαστε λοιπὸν πρόθυμοι στὰ τέτοια δοσίματα, λοιάζοντας φρόνιμα πόσο μεγάλο θάναι τὸ κέρδος μας καὶ πόσο μεγάλο τὸ ἔσοδό μας ἀπὸ τὸ ἔξοδό μας αὐτό.

Δὲν βλέπετε πῶς συμπεριφέρονται, αὐτοὶ ποὺ συμβαίνει νὰ σχετισθοῦν μὲ ἀνθρώπους, γιὰ τοὺς ὅποιους ἐνδιαφέρονται οἱ ἴσχυροὶ τῆς ἡμέρας κι' αὐτοὶ ποὺ κατέχουν τὰξιώματα; Κόβονται κυριολεκτικῶς, γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθοῦν, δσο περισσότερο μποροῦν. Γιατί; Ἐπειδὴ ὑπολογίζουν, πῶς ἔτσι θὰ εὑχαριστήσουν τοὺς δυνατοὺς προστάτες τους, κι' ὅταν θάρη περίσταση, θάχουνε κι' αὐτοὶ τὴν πρόθυμη τὴν εὔνοιά τους καὶ τὴν ἴσχυρή τους ὑποστήριξη. Τὸ ἵδιο πρᾶγμα, καὶ μὲ ἀσύγκριτα μεγαλύτερη γενναιοδωρία, θὰ κάμη κι' ὁ Θεὸς σ' ὅσους συντρέχουν τοὺς ιερεῖς του.

Γιατὶ τὸ ξέρομε πόσο πλούσια ἀνταμείβει ἐκείνους ποὺ φανερώνουν ἀγάπην καὶ συμπάθεια καὶ στοὺς πιὸ τυχαίους καὶ ἀσήμαντους ἀνθρώπους, τοὺς ζητιάνους καὶ τοὺς ἀληγτες. Λογαριάζει σὰν δικό του τὸ καλὸ πούγινε σ' αὐτούς· καὶ ὑπόσχεται τὴ θεία βασιλεία στοὺς εὐεργέτες τους· «Ἐλάτε, λέγει, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατέρα μου, γιατὶ ἐπείνασσα καὶ μοῦ ἐδώκατε νὰ φάγω» (Ματθ. ΚΕ' 24).

Πῶς λοιπὸν δὲν θὰ συντρέξῃ αὗτοὺς ποὺ συντρέχουν τοὺς λειτουργούς τῆς θρησκείας του, ποὺ φέρνουν τὸ ὑψηλὸ ἀξίωμα καὶ κάνουν τὰ καθήκοντα τῆς ιερωσύνης;

"Ας ἔχωμεν ἐμεῖς περισσότερη προθυμία.

'Ακούσατε τί ἔκαναν οἱ εἰδωλολάτρες γιὰ τὴν ἀνετη συντήρηση τῶν ιερέων τους. 'Εμεῖς λοιπόν, ποὺ εἴμαστε λάτρες τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, δὲς συντρέχωμε καὶ δὲς περιποιούμεθα τοὺς ιερεῖς μας, μὲ περισσότερη προθυμίαν. Τότε θὰ μᾶς δοθοῦν πολλαπλασίες καὶ οἱ αἰώνιες ἀνταμοιβές.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΚΗΣΙΑ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΦΑΝΑΡΙ ΩΔΑ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΝ ΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Πρὸς νέαν περίοδον δράσεως

Τὸ Φανάρι ἐδοκίμασε καὶ πάλιν συγκινήσεις. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἑλληνος πρωθυπουργοῦ εἰς τὴν Τουρκικὴν πρωτεύουσαν ἀπετέλεσε εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἀναζήσῃ τὸ Πατριαρχεῖον τὶς μεγάλες καλεὶς στιγμές του. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς Ἰστορία καὶ ὡς παράδοσις ὑπῆρξε πάντοτε τὸ μεγάλο κέντρο τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ ποὺ τὸ μεγάλο παρελθόν του τὸ ἔχει ἔξυψώσει εἰς τὴν ἑλληνικὴν συνείδησιν καὶ ὡς κέντρον τοῦ ἑλληνικοῦ γένους. Στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων στάθηκε ὡς ἔνας ἀσθεστος φωτεινὸς φάρος σκορπίζων τὴν ἀκτινοβολίαν του εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ψυχὴν ἐνὸς μεγάλου μέρους τῆς φυλῆς. Οἱ πατριάρχαι του συνέχισαν πάντοτε τὸν ρόλον του ἀρχηγοῦ τῆς ὁρθόδοξης ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀλύτρωτου γένους. Ἡ ἥρωϊκὴ θυσία τοῦ μεγαλομάρτυρος Πατριάρχου ἐδημιούργησε τὴν ἀτμόσφαιράν του ποὺ παρέμεινε ληθαργοῦσα ἵσως ἀλλὰ πάντως ἀναλλοιώτη στὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν πλέον σκληρῶν καὶ ἀντιξόων περιστάσεων. Ἡ θέσις τοῦ Πατριαρχείου ἐθεωρήθη πάντοτε ἀλληλένδετη μὲ τὴν Ἰστορία καὶ τὴν θέσιν ὅλοκληρης τῆς φυλῆς. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ὁγδῶνες τοῦ Ἑθνους εἶχαν μετοξύ τῶν μεγάλων σκοπῶν των καὶ τὴν περιφρούρησιν τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ Φαναριοῦ ὡς μιᾶς μεγάλης ἔθνικῆς παραδόσεως. Ἡ ἀναγνώρισις τῆς θέσεως αὐτῆς τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀπὸ μέρους τῶν ἐκκλησιῶν ὅλων τῶν ὁρθοδόξων κρατῶν ἐκράτησε αὐτὸ εἰς ἔνα ὄνφος ποὺ καμμιὰ ἀντίδρασις δὲν ἔσταθηκε δυνατὴ νὰ τὸ κλονίσῃ. Ἡ περιωπή του διετηρήθη ἀκλόνητη. Ἀντιμετώπισε περιστάσεις τραγικές, κατώρθωσε ὅμως νὰ τὶς ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἥρωϊσμὸν καὶ μὲ τὴν κατανόησιν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς καὶ ἔθνικῆς του ἀποστολῆς. Αἱ ἐιάστοτε ἐπισκέψεις τῶν ὁρθοδόξων μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν προσωπικοτήτων ἐνίσχυσαν πάντοτε τὸ μεγάλο κύρος του καὶ ἀνεζωπύρησαν τὴν φωτεινὴν ἀκτινοβολίαν του ὡς τοῦ κέντρου τῆς ὁρθοδοξίας. Ἀπεδείχθη ὁ σεβασμὸς τῆς οἰκουμενικότητος του. Αὔτὸν τὸν σεβασμὸν τὸν ἀνεγνώρισε ἐπανειλημμένως καὶ τὸ κυρίαρχον τουρκικὸν κράτος καὶ δὲν ἐπροχώρησε ποτὲ εἰς ἐνέργειαν ποὺ θὰ ἤδυνατο νὰ θίξῃ τὸ πανορθόδοξον αἴσθημα. Καὶ ἐπέδειξε οὐχὶ σπανίως καὶ αὐτὸ ἀνάλογον σεβασμὸν ἀναγνωρίζον τὴν εὐεργετικότητά του καὶ ἀπὸ τουρκικῆς ἀκόμη πλευρᾶς. Οἱ Σουλτάνοι ἐτήρησαν τὰς παραδόσεις ποὺ

καθιέρωσεν ἀπέναντι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁ πρῶτος Σουλτάνος, ὁ Κατακτητής. Καὶ καμμιὰ μεταβολὴ καθεστωτικὴ εἰς τὴν Τουρκίαν δὲν ἔθιξε τὰς παραδόσεις αὐτὰς. Ἔτσι τὸ Πατριαρχεῖον ὡς ἡ κορυφὴ τῆς Ὀρθοδοξίας διετήρησε πάντοτε τὴν μεγάλην του αἴγλην καὶ δὲν ἔπαινε, νὰ σκορπίζῃ τὴν φωτεινὴν ἀκτινοβολίαν τῆς μακραίωνος ἱστορίας του.

*

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ σημερινοῦ Ἐλληνος πρωθυπουργοῦ εἰς τὸ Φανάρι ἀποτελεῖ καὶ αὐτὴ τὴν συνέχισι μιᾶς παραδόσεως ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἐπιτακτικῆς ὑποχρεώσεως ὡς φόρου τιμῆς πρὸς τὴν κορυφαῖαν ἐκκλησίαν τῆς Ὀρθοδοξίας. Κατὰ τὸν διαφρεύσαντα τελευταῖον ἥμισυ αἰώνα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐδέχθη ἐπισκέψεις προσωπικοτήτων ποὺ ἀπέδειξαν πλήρη κατανόησι τῆς θέσεως αὐτοῦ. Ὁ γηραιὸς βασιλεὺς τῆς φίλης Σερβίας, ὁ Πέτρος Καραγεώργεβιτς ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων ποὺ ἐπεσκέφθη τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον καὶ ποὺ ἐπέδειξε σεβασμὸν πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ τότε Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', ὁ δποῖος παρέμεινεν ἵστορικός. Αἱ ἐπισκέψεις τῶν ἑλλήνων προσωπικοτήτων συνδυασμέναι μὲ ὡρισμένα ἵστορικὰ γεγονότα ἀπέδειξαν μαζὶ μὲ τὸν σεβασμὸν τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνοκοῦ κράτους καὶ τὴν κανανόησην ἀπὸ μέρους αὐτῶν τῆς σημασίας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Φαναριοῦ ὡς πρωταρχικοῦ συντελεστοῦ εἰς τὰ ἵστορικὰ αὐτὰ γεγονότα. Ἀλησμόνητη θὰ παραμείνη ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἑλληνοτουρκικῆς συμφωνίας τὸ 1930. Ὁ ἀείμινηστος Πατριάρχης Φώτιος, δεχόμενος τὸν ἑλληνα μεγάλον πρωθυπουργόν, ηὐλόγησε τὸ ἐπιτευχθὲν εἰς τὴν Ἀγκυραν ἵστορικὸν γεγονός τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας καὶ ήγήκη ὅπως ἡ ἀνασύνδεσις τῶν φιλικῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν παραμείνῃ διαρκής καὶ ἀκλόνητη. Μὲ μόλις συγκρατημένα τὰ δάκρυά του ὁ ἐκ τῶν δημιουργῶν τῆς φιλίας ἑλλην πρωθυπουργὸς ἐδέχθη τὰς εὐλογίας καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Πατριάρχου, ποὺ ὑπῆρξε ἡ ἐκ δή λωσις τοῦ μεγάλου εἰρήνευτικοῦ καὶ ἐκ πολιτιστικοῦ ρόλου, τὸν δποῖον ἐκληρονόμησεν ἀπὸ αἰώνων ὡς χριστιανικὸν κέντρον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ὁ ἕδιος Πατριάρχης Φώτιος ὁ Β' εἶχε δεχθῆ τὸν κατόπιν πρωθυπουργὸν τῆς Ἐλλάδος τὸν Π. Τσαλδάρη, μεταβαίνοντα πρὸς τακτικὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Ἀγκυραν. Αἱ ἐπισκέψεις αὐταὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἑδραίωσιν τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου, ὅπως εἶχε καθορισθῆ αὐτὴ διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Λωζάνης, ποὺ κατωχύρωσαν αὐτὸν κατὰ τὸν πλέον ἀκλόνητον τρόπον μὲ πλήρη ἀναγνώρισιν τῆς σημασίας του ὡς θρησκευτικοῦ κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας ἀπὸ μέρους τοῦ τότε Τούρκου πρωθυπουργοῦ Ἰσμέτ Ἰνονού. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ σημερινοῦ κυ-

Η ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

‘Η Παλαιά καὶ Νέα Διαθήκη εἶνε τὰ δύο ἱερὰ βιβλία τῆς θρησκείας μας, ὅμοια μὲν δύο ἀσάλευτες κολόνες ποὺ βαστοῦν τὸ ἄγιασμένον κτίριο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ κάθε ἔνα ἀπ’ αὐτὰ τὰ δύο βιβλία ἔχει μέσα πολλὰ μικρότερα.

Τὴν Παλαιὰ Διαθήκη μπορεῖ νὰ τὴν παρομοιάσει κανένας μὲ τὰ μέρη τῆς ἐκκλησίας, ποὺ λέγονται νάρθηκας καὶ ναός, ἐνῶ ἡ Νέα Διαθήκη, δηλ. τὸ Εὐαγγέλιο, μπορεῖ νὰ παρομοιαστεῖ μὲ τὸ ἄγιο Βῆμα, μὲ τὰ “Ἄγια τῶν Ἅγίων.

“Οσα εἶνε γραμμένα μέσα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, εἶνε σύμβολα καὶ προτυπώσεις γιὰ ὅσα εἶνε γραμμένα στὸ Εὐαγγέλιο. ‘Η Παλαιὰ Διαθήκη εἶνε τὸ σχέδιο, ἡ σκιαγραφία τῆς Νέας Διαθήκης, ποὺ εἶνε ἡ εἰκόνα, ἡ τελειωμένη καὶ καθαρὴ εἰκόνα. Γι’ αὐτό, στὴ θεολογικὴ γλῶσσα ἡ Παλαιὰ Διαθήκη λέγεται τύπος, προτύπωσις καὶ σκιά, ὡς πρὸς τὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀκόμα λέγεται καὶ Νόμος, ἐνῶ ἡ Καινὴ Διαθήκη λέγεται Χάρις. ‘Ο Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης γράφει στὸ Εὐαγγέλιό του: «‘Ο νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο».

‘Η Παλαιὰ Διαθήκη λέγεται σκιά καὶ τύπος τῆς Νέας Διαθή-

βερνήτου τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὕστερα ἀπὸ μίαν τρομερὰν θύελλα ποὺ ἐδοκίμασε καὶ ἀντιμετώπισε τὸ ἀλύτρωτον γένος τῆς Τουρκίας καὶ ἰδιαιτέρως τὸ Πατριαρχεῖον, σημειώνει ἀναμφισβητήτως ἔνα σπουδαῖον ἴστορικὸν σταθμὸν καὶ ἔνα γεγονὸς ἄξιον ἰδιαιτέρως ἑξάρσεως, θεμελιώνει τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πανορθοδόξου κέντρου ποὺ ὅσο καὶ ἄν παρέμεινε ἀκλόνητον καὶ κατωχυρωμένον ἐδοκίμασε ὅμως κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρὸν τόσας σκληρὰς διαταραχάς. Ἀπερίσπαστον τώρα ἀπὸ ἔνα ἄσκοπον δημοκοπικὸν θόρυβον ὀρισμένων σωβινιστικῶν ἐντύπων τὸ Πατριαρχεῖον θὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ οἰκουμενικὸν ὑπὸ νέαν ἀτμόσφαιραν καὶ μὲ πληρεστέραν κατανόησιν τῶν μεγάλων συγχρόνων ζητημάτων, ποὺ ἐδημιουργήθησαν εἰς τοὺς κόλπους τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν. Μιὰ νέα περίοδος διανοίγεται πρὸς δρᾶσιν, ἥ ὅποια ἀσφαλῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσῃ ἀδιαφόρους καὶ ἀμετόχους καὶ τὰς ἄλλας Ἑλληνικάς Ἰδίως ὁρθοδόξους ἐκκλησίας. Ἀπὸ τῆς ἀπόσκεψεως αὐτῆς ἥ ἐπίσκεψις τοῦ Ἐλληνος Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ Φανάρι θὰ πρέπει νὰ ἔξαρθῃ ὡς γεγονὸς ἰδιαζόντης σημασίας.

κης, ἐπειδή, δπως είπαμε, προτυπώνει καὶ σκιαγραφεῖ ὅσα εἶναι γραμμένα στὸ Εὐαγγέλιο. "Ετοι, παραδείγματος χάριν, ἡ Κιβωτὸς ποὺ ἔσωσε τὸν Νῶς ἀπὸ τὸν κατακλυσμό, συμβολίζει τὴν Ἐκκλησία ποὺ γλύτωσε τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, ἡ θυσία τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ ἀθώου καὶ μονογενοῦς παιδιοῦ τοῦ Ἀβραάμ, εἶνε προτύπωση τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, οἱ δώδεκα γυιοὶ τοῦ Ἰακὼβ εἶναι εἰς τύπον τῶν δώδεκα πνευματικῶν τέκνων τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων, ὁ Μωϋσῆς προτυπώνει τὸν Χριστὸν σὰν νομοθέτης, ἡ φλεγομένη βάτος καὶ μὴ κατακαιομένη, ποὺ εἶδε ὁ Μωϋσῆς, εἶναι εἰς τύπον τῆς Παναγίας ποὺ περιέλαβε μέσα στὸ σῶμα τῆς τὴν φλόγα τῆς θεότητος, χωρὶς νὰ καῆ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι σύμβολα καὶ τύποι ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ὁ Πύρινος Στῦλος ποὺ δδηγοῦνται τοὺς Ἰσραηλίτες στὴν ἔρημο, τὸ Μάννα ποὺ τοὺς ἔθρεψε, ὁ Χρυσοῦς Ὅφις, τὸ νερὸ τῆς Μεροᾶς ποὺ τὸ ἀλλαξεῖ ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ πικρὸ σὲ γλυκὸ καὶ ξεδιψάσανται οἱ Ἐβραῖοι, τὰ βουνὰ Σινᾶ καὶ Χωρῆβ, τὰ τείχη τῆς Ἱεριχοῦς ποὺ πέσανται σὰν φωνάξανται οἱ σάλπιγγες τῶν Ἐβραίων, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ποὺ σταμάτησε τὸν ἥλιο, ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ὁ Δαυΐδ κι' ὁ Γολιάθ, ὁ Ἰωνᾶς, οἱ Τρεῖς Παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ, ὁ Δανιήλ στὸν λάκκο τῶν λεόντων κι' ἄλλα.

"Η ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ εἶναι μιὰ ποιητικὴ θεολογία, μιὰ θεολογία ποὺ φέλνεται, ἔχει πολλοὺς ὕμνους ποὺ εἶνε γραμμένοι ἀπάνω σ' αὐτὴ τὴν ἔννοια καὶ στὴ μυστικὴ σχέση ποὺ ἔχει ἡ Παλαιὰ μὲ τὴν Νέα Διαθήκη. "Η Ὁκτώηχος τοῦ Δαμασκηνοῦ ἔχει πολλὰ τέτοια τροπάρια. Τὸ δοξαστικὸ τοῦ δευτέρου ἥχου λέγει: «Παρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ νόμου, τῆς χάριτος ἐλθούσης. Ὡς γάρ ἡ βάτος οὐκ ἐκαίετο καταφλεγομένη, οὕτω, Παρθένος ἔτεκες καὶ Παρθένος ἔμεινας. Ἀντὶ στύλου πυρός, δικαιοσύνης ἀνέτειλεν ἥλιος, Ἀντὶ Μωϋσέως Χριστός, ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἥμανν». "

Πέρασε, λέγει, ὁ θαυμπός ἵσκιος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, γιατὶ ἥλθε ἡ χάρη τοῦ Εὐαγγελίου. "Ο ἀπόστολος Παῦλος γράφει στοὺς Ρωμαίους. «ἀπὸ τὸ ἔργα τοῦ νόμου δὲν θὰ δικαιωθῇ πᾶσα σάρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ μὲ τὸν νόμο γίνεται ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀμαρτίας. Τώρα δύως (ποὺ ἥλθε ἡ χάρις τοῦ Εὐαγγελίου), χωρὶς νόμο φανερώθηκε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, μαρτυρούμένη ἀπὸ τὸν νόμο κι' ἀπὸ τοὺς Προφῆτες. "Η δὲ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἀπλωσε ἐπάνω σὲ δλους τοὺς πιστούς». Καὶ παρακάτω λέγει «Δὲν εἴσαστε κάτω ἀπὸ ἵμο, ἀλλὰ σᾶς δόθηκε χάρη». «Οὐ γάρ ἐστὲ ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χωρίν».

Λέγει λοιπὸν ὁ μελωδὸς παρακάτω στὸ δοξαστικό, ποὺ είπαμε

«Γιατὶ δπως ἡ βάτος δὲν καιγότανε ἐνῶ καταφλεγότανε, ἔτσι κι' ἐσύ, Παναγία, παρθένος γέννησες καὶ παρθένος ἔμεινες». Αντὶ τὸν πύρινο στῦλο ποὺ ὀδηγοῦσε τοὺς Ἐβραίους στὴν ἔρημο, ἀνέτειλε ὁ «Ἡλιος τῆς δικαιοσύνης ποὺ μᾶς ὀδήγησε στὴν σωτηρία, ἀντὶ τὸν Μωϋσέα, ἥρθε ὁ Χριστός, ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν μας».

Τὸ δοξαστικὸ τοῦ πλαγίου πρώτου ἥχου λέγει: «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ τῆς ἀπειδογάμου νύμφης εἰνῶν διεγράφη ποτέ. Ἐκεῖ Μωϋσῆς διαιρέτης τοῦ ὄδατος, ἐνθάδε Γαβριὴλ ὑπηρέτης τοῦ θαύματος. Τότε τὸν βυθὸν ἐπέζευσεν ἀβρόχως Ἰσραὴλ, νῦν δὲ τὸν Χριστὸν ἐγέννησεν ἀσπόρως ἡ Παρθένος. Ἡ θάλασσα μετὰ τὴν πάροδον τοῦ Ἰσραὴλ ἔμεινεν ἀβατος, ἡ ἄμεμπτος μετὰ τὴν κύνησιν τοῦ Ἐμμανουὴλ ἔμεινεν ἄφθορος».

Στὴν ἀκολουθία τοῦ ὅρθρου ψέλνεται ὁ λεγόμενος Κανῶν, ποὺ ἔχει ὀκτὼ Εἰρμούς, ἔναν στὴν ἀρχὴ κάθε 'Ωδῆς, τὶς λεγόμενες Καταβασίες. Ἀπ' αὐτοὺς δὲ Εἰρμὸς τῆς Πρώτης 'Ωδῆς ἔχει πάντα γιὰ ὑπόθεση τὸ πέρασμα τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ὁ Εἰρμὸς τῆς τετάρτης 'Ωδῆς εἶναι ἀφιερωμένος στὸν προφήτη Ἀβρακούμ ποὺ προφήτευσε τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἔκτης 'Ωδῆς εἶναι ἀφιερωμένος στὸν προφήτη Ἰωνᾶ ποὺ ἔμεινε στὴν κοιλιὰ τοῦ κήπους τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες, προτυπώνοντας τὴν τριήμερη ταφὴ τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ Εἱρμοὶ τῆς 'Εβδόμης καὶ ὅγδοης 'Ωδῆς ὑμνοῦν τοὺς Τρεῖς Παΐδας ποὺ φυλαχθήκανε ἀπὸ τὴν φωτιὰ τῆς καμίνου, καὶ ποὺ συμβολίζουν τὴν ἀφθαρτία τῆς Ἁγίας Τριάδος. Αὐτοὶ οἱ ὑμνοὶ εἶναι τὰ πλέον θαυμάσια ἀνθη τῆς ἀνθρώπινης γλώσσας καὶ δὲν ἔχουνε σύγκριση μὲ κανένα ἄλλο λογοτέχνημα. Κι' εἶναι θαυμαστὸ πῶς ταιριάζειν ἐκεῖνοι οἱ ἄγιοι ὑμνωδοὶ τὴν πλέον ὑψηλὴ τέχνη τοῦ λόγου μὲ τὸ δυσκολοέχφραστο καὶ αὐστηρὸ δόγμα. Οἱ ἄγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν θεόπνευστη σοφία ποὺ εἶχαν, μορφώσανε τὴν λατρεία καὶ τὴν λεγομένη λειτουργικὴ τέχνη, μὲ τὴν δποία μπόρεσε νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἀπιαστὴ καὶ λεπτὴ μυστικὴ οὐσία τῆς θρησκείας, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο δὲν ἔμεινε τὸ δόγμα μιὰ ξερὴ διατύπωση ποὺ ἀποτείνεται στὸ μυαλό, ἀλλὰ μὲ τὶς ἐκκλησιαστικὲς καὶ λειτουργικὲς τέχνες, ποὺ εἶναι ὁ λόγος, ἡ μουσική, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ κι' ἡ ἀγιογραφία, μπῆκε στὶς καρδιὲς τῶν πιστῶν μετουσιωμένο ἀπὸ γνώση καὶ αἰσθηση, ζεσταίνοντάς τες μὲ τὴν κατάνυξη. Γι' αὐτὴ τὴν αἰτία τὸ δόγμα κατάντησε ἔνας λόγος κούφιος δταν χάθηκε ἡ λατρεία καὶ ἡ λειτουργικὴ διατύπωσή του μὲ τὶς ἐκκλησιαστικὲς τέχνες, πρὸ πάντων μὲ τὴν ὑμνωδία. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε στοὺς προτεστάντες, ποὺ νομίσανε πῶς ἡ λειτουργικὴ διατύπωση τῶν μυστηρίων τῆς θρησκείας ἥτανε ἔνας συμβατικὸς καὶ μηχανικὸς τρόπος ἐκφράσεως, καὶ σὰν

τέτοιες καταργήσανε τις λειτουργικές τέχνες. Καταργῶντας ὅμως τὸν τρόπο ποὺ ἐκφραζόντανε τὰ σύμβολα, χάσανε καὶ τὰ ἴδια τὰ σύμβολα, καὶ τὴν πνευματικὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας, χάσανε τὸ δόγμα ποὺ ἔγινε μὲν αὐτὸν τὸν τρόπο μιὰ παγερὴ ἔννοια, ἀκατανόητη καὶ ἀζύγωτη ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ψυχή. Γιατὶ, ὁ μόνος δρόμος γιὰ νὰ φθάσῃ στὴν ψυχὴ τὸ δόγμα, εἶναι ἡ αἰσθηση κι' ὅχι ἡ νόηση.

‘Απ' αὐτὲς λοιπὸν τὶς ἔξαίσιες ὑμνωδίες ποὺ εἴπαμε, εἶναι κι' οἱ παρακάτω:

Γιὰ τὸ πέρασμα τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. «Χέρσον ἀβυσσοτόκον πέδον, ἥλιος ἐπεπόλευσε ποτέ. Ωσεὶ τεῦχος γάρ ἐπάγη ἐκατέρωθεν ὕδωρ, λαῷ πεζοποντοποροῦντι καὶ θεαρέστως μέλποντι: "Ασωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γάρ δεδόξασται".»

Μετάφραση: «"Ἐναν κάμπο ποὺ ἀνάβρυζε νερὰ μέσα στὴν ἀβυσσο, κάποτε τὸν φώτισε ὁ ἥλιος. Γιατὶ τὰ νερὰ πήζανε καὶ σταθήκανε σὰν κάστρα ἀπὸ τὶς δυὸ μεριὲς, ἀφήνοντας νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους ἔνας λαὸς ποὺ θαλασσοπερπατοῦσε κι' ἔψελνε θεάρεστα κι' ἔλεγε "Ἄς δοξολογήσουμε τὸν Κύριο, γιατὶ μὲ μεγάλη δόξα δοξάστηκε".

Γιὰ τοὺς Τρεῖς Παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ φέλνεται, κατὰ τὴν γιορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὁ παρακάτω Εἰρμός, ποὺ εἶναι ἔνα ἀπὸ τὰ πλέον ἔξαίσια μελωδήματα: «'Ιταμῷ θυμῷ τε καὶ πυρὶ θεῖος ἔρως ἀντιταττόμενος, τὸ μὲν πῦρ ἐδρόσιζε τῷ θυμῷ δὲ ἐγέλα, θεοπνεύστῳ λογικῇ, τῇ τῶν 'Οσίων τριφθόγγῳ λύρᾳ ἀντιφθεγγόμενος μουσικοῖς ὄργανοις, ἐν μέσῳ φλογὸς «'Ο δεδοξασμένος τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητός εῖ».»

Μετάφραση: «'Ο θεϊκὸς ἔρωτας ποὺ εἴχανε μέσα τους οἱ Τρεῖς Παῖδες, ἀντιτάχθηκε στὸν ἄγριο θυμὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορα ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά, καὶ στὴ φωτιὰ τοῦ καμπιοῦ ἀπὸ τὴν ἄλλην. Καὶ τὴν μὲν φωτιὰ τὴ δρόσιζε, στὸν θυμὸ τοῦ τυράννου γελοῦσε, μὲ θεόπνευστη λογική, ἀπαντῶτας στὰ μουσικὰ ὄργανα ποὺ προστάζανε νὰ προσκυνήσουντε τὸν βασιλέα μὲ τὴν τρίφθογγη λύρα τῶν ἀγιασμένων Παιδιῶν, ποὺ ἔψελνε κι' ἔλεγε: «'Ο Θεὸς, ὁ δεδοξασμένος ἀπὸ τοὺς πατεράδες μας κι' ἀπὸ μᾶς, ἀς εἶσαι βλογγημένος».

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΠΑΥΛΟΥ...

(Διδάγματα γιὰ τοὺς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν βίο καὶ τὰ κείμενα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν).

« Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι’ ὑμᾶς » (Φιλιπ. α' 23, 24). 'Ο ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ δούλεψε ἀρκετά, βρίσκεται στὴ μέση δύο ἀντίρροπων δυνάμεων. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸν τραβᾶ ὁ πόθος νὰ ἀναπαυθῇ ἀπὸ τὸν κόπους του κοντὰ στὸν Κύριο κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ συναίσθησις ὅτι εἶναι ἀκόμη ἀναγκαία ἡ παρουσία του κοντὰ στὰ πνευματικά του παιδιά, ἡ ἔξακολούθησις τῆς παραμονῆς του στὴν κονίστρα τῶν ἐπιγείων πνευματικῶν ἀγώνων. Ποιὸ εἶναι τὸ καλύτερο; Τὸ πρῶτο. Ποιὸ εἶναι τὸ ἐπιτακτικώτερο; Τὸ δεύτερο. Γι' αὐτό, πάντα προτιμᾶ κι' εὔχεται νὰ μένῃ ἀκόμη στὸν ἀγῶνα, ἀπωθῶντας τὴν γλυκειὰ ὥρα τῆς «ἀναλύσεως».

« Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἔκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἔκαστος » (Φιλιπ. β' 4). "Αν οἱ ἀπλοὶ πιστοί, κατὰ τὴν ἀποστολικὴ ἐντολή, πρέπει νὰ μὴ κυττάξουν μόνο τοῦ ἑαυτοῦ των τή σωτηρία, ἀλλὰ καὶ τῶν διπλανῶν τους, πόσο μᾶλλον ἡ ἐντολὴ αὐτὴ βαραίνει πάνω σὲ ὅσους ἔχουν ὑψηλὴ θέσι στὴν Ἐκκλησίᾳ! 'Ο ιερεύς, ὁ ἐπίσκοπος, ὁ διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου καλοῦνται νὰ γνοιάζωνται γιὰ πολλὲς ψυχές, νὰ ἐνδιαφέρωνται, νὰ μεριμνοῦν γι' αὐτὲς μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο, μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα ποὺ ἔχουν καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς δικῆς τους ψυχῆς. Πρέπει νὰ « σκοποῦν » ὅχι μόνο τὴν ὑπόθεσι τῆς δικῆς τους σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόθεσι τῆ σωτηρίας πολλῶν ἄλλων χριστιανῶν.

Φυσικά, αὐτὸ εἶναι γνωστό. 'Αλλὰ ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ἐδῶ, μὲ τὴν εὐκαιρία ποὺ δίνει ὁ ἀποστολικὸς στίχος, ἀφορᾶ τὸν βαθμὸ αὐτοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τοὺς ἄλλους. "Αν ὁ κάθε πιστὸς καλῆται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα νὰ γνοιάζεται πέρα ἀπὸ τὴν ψυχὴ του καὶ γιὰ ὅλη τὴν Ἐκκλησία, ὁ κληρικὸς κι' ὁ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου ἔχουν αὐτὸ τὸ χρέος ἐντονώτερο καὶ πλατύτερο. Αύτοὶ πρέπει νὰ ἔχουν στὸ κέντρο τῆς διανοίας καὶ τῆς καρδιᾶς τους τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ εἶναι ἡ μέριμνά τους κι' ἡ ἀκοίμητη προσοχὴ τους σ' αὐτά, ὅχι ὀπλῶς ἐνα συμπλήρωμα τῆς μέριμνας καὶ τῆς προσοχῆς, ποὺ ὀφείλουν στὴν ψυχὴ τους, ἀλλὰ ἔνα καὶ τὸ αὐτό. Καλοῦνται νὰ σώσουν κι' ἄλλους, γιὰ νὰ σωθοῦν οἱ ἴδιοι.

« . . . "Ινα κάγω εύψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν » (Φιλιπ. β' 19). Τίποτε δὲν εἶναι πιὸ τονωτικὸ γιὰ τὴν ψυχικὴ εὐδιαθεσία τοῦ ποιμένος, ἀπὸ τὸ νὰ πληροφορῆται τὶς προόδους τῶν τέκνων του στὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς. Αὐτὸ τὸ τονωτικὸ ἥθελε κι' ὁ Παῦλος νὰ πάρῃ, στέλνοντας στοὺς Φιλιππησίους τὸν βοηθό του Τιμόθεο, γιὰ νὰ ἴδῃ πῶς ἀθλοῦσαν.

«Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ὀσφαλές» (Φιλιπ. γ' 1). Ἀκούραστα πρέπει νὰ ἔπαναλαμβάνῃ ὁ πνευματικὸς πατέρας στὰ τέκνα του ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ὀφοροῦν στὴν ψυχικὴ ἀσφάλεια καὶ προκοπὴ τοῦ ποιμνίου. Οἱ κίνδυνοι κρέμονται διαρκῶς πάνω ἀπ' αὐτὲς τὶς ψυχές καὶ διαρκῶς πρέπει ὁ ὑπεύθυνος γι' αὐτὲς νὰ τοὺς ἔξορκίζῃ μὲ τὸ συνεχὲς κήρυγμα, μὲ τὴν ἀδιάκοπη κατήχησι, μὲ τὴ μακαριστὴ ἔπαναληψι τῶν σωτηρίων ὑποθηκῶν, συμβουλῶν καὶ ὑποδείξεων, ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴ Γραφή.

«Οὐχ ὅτι ἡδη ἔλαβον ἡ ἡδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω» (Φιλιπ. γ' 12). Ἡ οὐρανομήκης ἀγιότης τοῦ Παύλου ἥταν διψασμένη γιὰ περισσότερη τελειότητα. Δὲν ἔνοιαθε καθόλου αὐτάρκεια. Καὶ τὸ παραμικρὸ ἵχνος ναρκισισμοῦ δὲν ὑπῆρχε μέσα της. Ὁ Παῦλος, ὁ μέγας ἀκροβάτης τῆς ἀγιότητος, ὁ ἀετὸς ποὺ εἶχε διανύσει ὅλες τὶς ἀποστάσεις κι' εἶχε περάσει πάνω ἀπ' ὅλες τὶς δυσθεώρητες κορυφὲς τῆς ἀγιότητος, δοκίμαζε τὸ σῖσθημα ὅτι δὲν τὰ εἶχε ἀκόμα πετύχει ὅλα, ὅτι δὲν εἶχε τελειωθῆ. Καὶ γι' αὐτὸ κυνηγοῦσε τὴν τελειότητα σὰν κάτι ὄπιαστο ἀκόμη, σὰν ἔνα τέρμα ποὺ ἀπεῖχεν ἀπροσδιόριστα.

«Αν, λοιπόν, ἔνας Παῦλος εἶχε τόση συναίσθησι ἀτελείας, πόση πρέπει νὰ ἔχουν ἐκεῖνοι ποὺ τὸν συνεχίζουν;

«Συμμιμητάι μου γίνεσθε, ἀδελφοί, .. καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς» (Φιλιπ. γ' 17). Οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι οἱ πιὸ ἐκφαντορικοί, οἱ πιὸ ἔντονοι καὶ πλήρεις μιμηταὶ τοῦ θείου ἀρχετύπου καὶ ὑπογραμμοῦ, ποὺ εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὺς βλέποντας καὶ ὁ χριστιανικὸς λαός, θὰ τοὺς ἀντιγράψῃ στὶς ἀρετὲς ποὺ ἔχουν καὶ θὰ μιμῆται ἔτσι μαζὶ μ' αὐτοὺς τὸν Κύριο. Ο τύπος τῶν πιστῶν εἶναι τὸ ὀλοκληρωμένο ἀντίτυπο τοῦ Κυρίου, ὁ καλὸς ποιμήν.

«Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανος μου..» (Φιλιπ. δ' 1). Ποιὰ εἶναι ἡ ὀμοιβή, τὸ ἐπαθλο, ἡ χαρὰ κι' ὁ στέφανος τοῦ ποιμένος; Τὶ ἄλλο παρὰ τὰ ἴδια του τὰ πνευματικὰ παιδιά, ποὺ ἔχει βάλει στὸν δρόμο τοῦ Χριστοῦ, ἔχει στερεώσει στὰ δόγματα τῆς ἀληθείας, ἔχει σμιλεύσει μὲ κάθε ἐποικοδομητικὸ τρόπο σὲ ὡραῖα ἀντίγραφα τοῦ Ἰησοῦ. Δὲν ὑπάρχει, ἀσφολῶς, στὸν κόσμο βαθύτερη καὶ πιὸ ἀπέραντη ἰκανοποίηση ἀπ' αὐτὴ ποὺ νοιώθει ἔνας ψυχουργός, ὅπως εἶναι ὁ ποιμήν.

«Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας

καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν» (Κολασ. β' 8). Πολλοὶ εἶναι οἱ τρόποι, μὲ τοὺς ὅποιοις ὁ κόσμος προσπαθεῖ νὰ ὀλώσῃ τὴν Ἐκκλησία, θραύσοντας τὴν ἐνότητά της καὶ κηλιδώνοντας τὴν ἀστιλη πίστι τῆς. «Ἐνας ἀπ' αὐτούς, Ἰωσᾶς ὁ πιὸ ἐπιζήμιος κι' ὁ πιὸ ἀποτελεσματικός, εἶναι ἡ διείσδυσις στοὺς κόλπους τῆς μὲ τὸ πνεῦμα τῆς θύραθεν σοφίας, ποὺ ὁ Παῦλος τὸ ἀποκαλεῖ ἔδω κούφια ἀπάτη. Ὁ Διάβολος, ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου, πασχίζει καὶ τὸ πετυχαίνει σὲ κάθε γενεὰ κατὰ μεγάλο βαθμό,—νὰ συλήσῃ τὴν καθαρότητα τῆς Ὁρθοδοξίας παρασύροντας τὶς διάνοιες στὴν ἵδεα ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο τελειοποιεῖται καὶ συμπληρώνεται μ' αὐτὴ τῇ σοφίᾳ κι' ὅτι δὲν χάνει τίποτε ἀπὸ τὴν ἀξία του, ἀλλὰ ἀπεναντίας γίνεται ἔτσι πιὸ καρποφόρο. Πρόκειται, οὕτε λίγο οὕτε πολὺ, γιὰ τὸ πιὸ ὑπουργὸν ἀπὸ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει καὶ χρησιμοποιεῖ ὁ Ἔωσφόρος, γιὰ νὰ ληστέψῃ τὸν θησαυρὸ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀπλῆ κι' οὐράνια ἀλήθεια ποὺ εἶναι κατατεθειμένη ἀπὸ τὸν Θεὸν στὰ ταμεῖα τῶν ψυχῶν.

Προσέξετε, καλά, εἰδοποιεῖ ἔδω ὁ Παῦλος τοὺς χριστιανούς τῶν Κολλασῶν καὶ πέρα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χριστιανούς κάθε τόπου καὶ κάθε γενεᾶς. Προσέξετε καλά, γύρω σας, διότι ἀσφαλῶς θὰ δῆτε, θὰ ἀντιληφθῆτε αὐτοὺς τοὺς ἀκριβολιστιμούς τοῦ Διαβόλου. Θὰ δῆτε δηλαδὴ ὀνθρώπους ἐμφορουμένους ἀπὸ τὴν κοσμικὴ σοφία, συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, νὰ θέλουν νὰ πραγματοποιήσουν ἔνα συνοικέσιο μεταξὺ τῆς ἀπλῆς πίστεως καὶ τῆς σοφίας τοῦ κόσμου. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι: ἔνα: νὰ σκιασθῇ, νὰ διαστραφῇ, νὰ χαθῇ ἢ πίστις. Κι' ἂν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ γρηγοροῦν καὶ ν' ἀγρυπνοῦν μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸν κίνδυνο, πολὺ περισσότερο πρέπει νὰ ἔχουν αὐτὴ τὴν ἐγρήγορσι κι' αὐτὴ τὴν ἀγρυπνία οἱ ὑπεύθυνοι, οἱ ἥγεται τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ προφύλαξις τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶναι σήμερα ἔνα ἀπὸ τὰ πιὸ παραμελημένα καθήκοντα, γιατὶ δὲν ὑπάρχει βαθειὰ συνείδησις τοῦ πράγματος καὶ πολλοὶ εἶναι ὅσοι ὀλότελα ἀνύποπτοι ἀνακατεύουν στὸ Εὐαγγέλιο τὴ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου, θαρρῶντας ὅτι δὲν εἶναι ἔνα ξένο σῶμα, ἀλλὰ κάτι τὸ χρήσιμο καὶ τὸ ἀναγκαῖο.

Ο κλῆρος, λοιπόν, πρέπει νὰ αἰσθανθῇ κι' αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ καὶ νὰ δείξῃ ἀπέναντι τῆς κοσμικῆς σοφίας τὴ στάσι ποὺ ἔδειχνε ὁ Παῦλος, ποὺ σὲ πολλὰ σημεῖα τῶν ἐπιστολῶν του βρίσκει τὴν εὔκαιρία, μὲ αὐστηρὴ γλῶσσα, νὰ ξεκαθαρίσῃ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἡ θύραθεν μόρφωσις δὲν εἶναι βέβαια κάτι τὸ ἀπορριπτέο, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ διεισδύῃ καὶ νὰ παρουσιάζεται σὰν προστάτρια καὶ ὑπόβαθρο τοῦ Εὐαγγελίου. Διότι αὐτὴ ἔχει ὑλικὴ ροπή, φέρνει μέσα της, τὰ σπέρματα τῆς ἐωσφορικῆς ὑπερηφανείας καὶ ὀδηγεῖ εὔκολα στὴν ἀποστασία, στὴν αἴρεσι καὶ στὴν ἀπιστία.

”Αλλη ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, κι’ ἄλλη ἡ σοφία τοῦ κόσμου. Κι’ ὅχι μόνο είναι διαφορετικές, ὅλλα κατὰ βάσιν κι’ ἔχθρες. Διότι ἡ μία ἐπιζητεῖ τὴν καταπάτησι καὶ τὴν ἀχρήστευσι τῆς ἄλλης. Ἡ σοφία τοῦ κόσμου, ἀκόμη κι’ ὅταν φαίνεται ὅτι ύποστηρίζει τὴν σοφία τοῦ Θεοῦ, πάντα είναι ἔτοιμη νὰ σκιάσῃ, νὰ χτυπήσῃ τὸ Εὔαγγέλιο. Τὸ δὲ Εὔαγγέλιο, «τὰ ἀπλᾶ νοήματα τοῦ Χριστοῦ» ὥπως τὸ ἀποκαλεῖ ἄλλοι ὁ Παῦλος, δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν πονηρή γνῶσι καὶ νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ στὶς οὐράνιες ἀλήθειες.

«Οὐκ ἔνι “Ελλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἔλευθερος, ὅλλα τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.» (Κολασ. γ' 11). Ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία είναι χωρισμένη σὲ ἀνώτερες καὶ κατώτερες τάξεις. ”Εχει καθορίσεις διακρίσεις ἀνάμεσα στὰ μέλη της, διακρίσεις ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ γῆινες, φθαρτὲς καὶ μάταιες ἀξίες. Στὴ χριστιανικὴ κοινωνία δὲν συμβαίνει καθόλου τὸ ἴδιο. Σ’ αὐτὴ ὅλοι ὅσοι τὴν ἀποτελοῦν είναι τῆς ἴδιας οἰκογενείας, γιατὶ δὲν συνιστοῦν τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Δὲν λογαριάζονται στὴν Ἐκκλησίᾳ χωρισμοὶ κι’ ἀποστάσεις ἀνάμεσα σὲ γραμματισμένους κι’ ἀγραμμάτους, σὲ πλουσίους καὶ πτωχούς, σὲ δούλους κι’ ἔλευθέρους, σὲ βαρβάρους καὶ πολιτισμένους, σὲ Σκύθες καὶ ”Ελληνες. ”Ολοι είναι παιδιά τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ. Κι’ ἔτσι, ὅμοτιμα καὶ πολὺ ψηλὰ συλλήβδην τοὺς βλέπει καὶ τοὺς συμπεριφέρεται ὁ ποιμήν.

«Κι’ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ’ ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων Ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε» (Κολασ. δ' 16). Οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ τῆς παραδόσεως είναι κοινοὶ γιὰ ὅλες τὶς κατὰ τόπους ἐκκλησίες, ποὺ πρέπει νὰ τοὺς ἀνταλλάσσουν μέσα στὸ πνεῦμα τῆς τελείας ἀγάπης.

”Απὸ τὸ σημεῖο αὐτὸν φαίνεται καθαρά, ὅτι ὁ Παῦλος εἶχε συναίσθησι ὅτι οἱ ἐπιστολές του, ποὺ ἡ κάθε μιὰ ἀπευθυνόταν σὲ ὡρισμένη χριστιανικὴ κοινότητα, πραγματικὰ ἀπευθύνονταν σὲ ὅλους τοὺς χριστιανούς ὅλων τῶν τόπων καὶ τῶν γενεῶν.

Πρέπει νὰ καλλιεργοῦμε αὐτὸν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλομεταδόσεως ποὺ στερεώνει τὴν ἐνότητα.

«Ἐγεννήθημεν ἥπποι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ᾧν τροφὸς θάλπη τὰ ἐσυτῆς τέκνα (Α' Θεσσ. β' 7). Τὸ ἀτιμήτου βαρύτητος ἀποστολικὸ ἀξιώμα, ὥπως καὶ κάθε ἄλλο ἀνόλογο ἀξιώμα στὴν Ἐκκλησίᾳ, δὲν πιέζει τὶς ψυχές, δὲν τὶς στενοχωρεῖ, δὲν είναι λυπηρὰ αἰσθητό, καθὼς συμβαίνει μὲ τὰ ἀξιώματα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς πάνω στοὺς λαούς. ’Ανάλαφρο, γλυκό, ἥππο φαίνεται στοὺς χριστιανούς τὸ

διδακτικὸν καὶ τὸ ποιμαντικὸν ἀξίωμα, γιατὶ τὸ πλημμυρίζει ἡ ἀγάπη, ἡ τρυφερότης, ἡ στοργή, ὅμοιες, κατὰ τὴν εἰκόνα πού χρησιμοποιεῖ ἐδῶ ὁ Παῦλος, πρὸς τὴν ἀγάπην, τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν στοργὴν τῆς μητέρας ἀπέναντι τῶν παιδιῶν της.

«Οὕτως ὅμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἔαυτῶν ψυχάς» (Α' Θεο. β' 8). Τὸ φίλτρο τοῦ ποιμένος πρὸς τὰ πνευματικά του τέκνα εἶναι ἀπέραντο, διοκληρωτικό, χωρὶς ὄρια. Γίνεται ὅχημα μεταδόσεως ὅχι μονάχα τῶν θησαυρῶν τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἴδιας τῆς ψυχῆς, τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς τοῦ ποιμένος, γιατὶ κι' ἡ ψυχὴ κι' ἡ ζωὴ του εἶναι ἔνα μὲ τὴ χάρι τοῦ Κριστοῦ καὶ μεταδίδεται μαζί τους. Τὰ πάντα τὰ προσφέρει ὁ κληρικὸς σ' ἐκείνους ποὺ δὲ Θεὸς τὸν κάλεσε νὰ ποδηγετήσῃ, νὰ φωτίσῃ, νὰ στηρίξῃ, νὰ οἰκοδομήσῃ, νὰ ἀναγεννήσῃ στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν.

«Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ δὲ Θεὸς ὡς δσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγεννήθημεν» (Α' Θεο. β' 10). Τὸ ἔργο τοῦ κληρικοῦ, ὃν εἶναι πραγματικὰ ἀμεμπτο, ἄγιο καὶ σύμφωνο μὲ τὸ Εὐαγγέλιο, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν Θεό καὶ ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ λαό, γιατὶ δὲ κληρικὸς μὲ τὴν πολιτεία, ποὺ ἀκολουθεῖ, δίνει ἔξετάσεις καὶ πρὸς τὶς δύο αὐτές πλευρές.

«Νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν Κυρίῳ» (Α' Θεο. γ' 8). Τὸ ἔρμα χαρᾶς, δὲ λόγος, ποὺ κάνει τὸν Παῦλο νὰ νοιώθῃ ὅτι στέκεται ὅρθὸς καὶ ζῇ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, εἶναι ἡ πληροφορία, ἡ βεβαιότης ὅτι οἱ ἀναγεννημένες ἀπὸ τὸ κήρυγμά του ψυχὲς βρίσκονται στερεὰ κρατημένες στὸν νόμο τοῦ Κυρίου, δὲν ξέφυγαν ἀπ' αὐτὸν τὸν νόμο. Πραγματικά, ποιὰ ἀλλη ἱκανοποίησις, ποιὰ ἀλλη ἀγαλλίασις μποροῦν νὰ δώσουν στὸν ἔργατη τῆς χάριτος περισσότερη αἰσιοδοξία καὶ δύναμι ἀπὸ τὴν ἱκανοποίησι καὶ τὴν ἀγαλλίασι ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἔναν τέτοιο ὡραῖο προηγούμενο; «Οταν κανεὶς ξέρῃ ὅτι δὲ σκοπός του δὲν πῆγε τοῦ κάκου, ὅτι ἡ ἐπιτυχία του δὲν ἥταν παροδική, ἀλλὰ μόνιμη καὶ καρποφόρος, ὅτι ἀφησε πίσω του μιὰ ἀειθαλῆ πνευματικὴ φυτεία, αὐτὸν τὸν κάνει νὰ νοιώθῃ σὲ δὲ τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς.

«Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ὀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νοιθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν» (Α' Θεο. ε' 12, 13). Σ' αὐτὸν τὸν ὡραῖο στίχο, τὸ «Ἄγιο Πνεῦμα, μὲ τὴ γραφίδα τοῦ Παύλου, ἔξηγε ἀναλυτικὰ τὴν αἵτία καὶ τὸ περιεχόμενο, ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ δὲ σεβασμὸς κι' ἡ τιμὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἔργατες της. Σᾶς παρακαλοῦμε, ὀδελφοί,—λέγει δὲ Ἐπόστολος στοὺς Θεσσαλονικεῖς χριστιανούς—νὰ ἔχετε σαφῆ εἰκόνα στὴν

ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

8 ΜΑΪΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΝ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΘΕΟΛΟΓΟΝ

Ο ΗΓΛΗΜΕΝΟΣ ΜΛΘΗΤΗΣ

«'Ιησοῦς οὖν ἵδιων τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα δὲν ἦγάπτα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἵδε ὁ νιός σου· εἴτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἵδου ἡ μήτηρ σου». (*Iw. iθ' 26-27*)

«Ο μαθητὴς ὃν ἦγάπτα ὁ Ἰησοῦς». Αὐτὸς εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς τίτλος, μὲ τὸν ὄποιον τιτλοφορεῖται ὁ σῆμερον ἔορταζόμενος ἱερὸς Εὐαγγελιστῆς Ὁ οὐανης ὁ Θεολόγος. Τὸν τίτλον δὲ τοῦτον φαίνεται ὅτι γενικῶς ἀνεγνώριζον οἱ πάντες περὶ αὐτοῦ, τόσον πολὺ μάλιστα, ὥστε καὶ ὁ ἵδιος, μὲ δλην τὴν ἀπλότητα, νὰ ὀνομάζῃ τὸν ἑαυτόν του ὡς «τὸν μαθητὴν ὃν ἦγάπτα ὁ Ἰησοῦς» (*Iw. κα' 20*) ἀπηχῶν τοιουτοτρόπως τὴν κοινὴν δμολογίαν καὶ τὴν γενικὴν ἀναγνώρισιν ὅτι ὑπῆρχε πράγματι ὁ ἡγαπημένος μαθητὴς τοῦ Κυρίου. Πρέπει δύως νὰ γνωρίζωμεν, ἀγαπητοί, ὅτι ὁ Κύριος δὲν περιέβαλε διὰ τῆς ἀγάπης Του τὸν ἀπόστολον—καὶ κατόπιν Εὐαγγελιστὴν—*'Ιωάννην χαριστικῶς καὶ προνομιακῶς, ὅπως ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων οἱ εύνοούμενοι καὶ προνομιοῦχοι.* 'Αλλ' ὁ *'Ιωάννης* ἐκέρδισε καὶ κατέκτησε τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου, καὶ τὸν τίτλον

ψυχήν σας δῶλων ἐκείνων ποὺ κοππιάζουν στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου, τῶν πνευματικῶν σας ἡγετῶν καὶ διδασκάλων. Αὐτοὶ εἶναι τὰ πιὸ ὑψηλὰ καὶ σέχωρα πρόσωπα στὴν Ἐκκλησία σας κι' ἐπομένως εἶναι φυσικὸ καὶ πρέπον γύρω τους νὰ συγκεντρώνεται ἡ προσοχὴ σας, τὸ ἐνδιαφέρον σας. Προσέχετε, λοιπόν, καλὰ τὸ ἔργο τους καὶ βλέποντας τὶ κόπους καταβάλλουν γιὰ σας, τυλίχτε τους μὲ περίσσια ἀγάπη. Δὲν σᾶς καλοῦμε ἀπλῶς νὰ τοὺς σέβεσθε καὶ νὰ τοὺς τιμᾶτε, ὅπως κάνουν τὰ ἔθνη γιὰ τοὺς ἄρχοντές τους. 'Ο σεβασμὸς κι' ἡ τιμή, ποὺ οἱ χριστιανοὶ ἀπονέμουν σὲ κάθε ἔργατη τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι κάτι βαθύτερο, κάτι τρυφερὸ καὶ θεῖο, γιατὶ περιέχει ἀγάπη, υἱικὴ καὶ μάλιστα σέχειλη ἄφθονη. Αὐτὴ τὴν ἀγάπη, ποὺ δικαιοῦνται οἱ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι ἀπὸ τὸ ἔργο τους ἀνύ εοά σας, τοὺς ὀφείλετε, γιατὶ σεῖς κι' ὅχι ἄλλοι ξέρετε τὴν ἀξία καὶ τὴν πατρικότητα αὐτοῦ τοῦ ἔργου.

ΑΚΥΛΑΣ

τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ, μὲ τὴν προσωπικήν του διάθεσιν καὶ τὴν δόλψυχον ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸν Χριστόν, ὅπως θὰ ἀναπτύξῃ ἡ παροῦσα ὁμιλία.

1. Ὡτοῦ προηγουμένως μαθητῆς τοῦ Προδρόμου, καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. "Οταν δέ, μετὰ τὴν Βάπτισιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν Ἰορδάνην, ὁ Πρόδρομος Τὸν παρουσίασεν ἐπανειλημένως ὡς τὸν ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ («ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ», ὁ αἴρων τὴν ἀμνὴν τοῦ Θεοῦ κόσμου») (Ἰω. α' 29 καὶ 36), δύο μαθηταὶ τοῦ Βαπτιστοῦ ἀκολουθοῦν τὸν Κύριον. Τὸν πλησιάζουν· καὶ μὲ πολλὴν ἀπλότητα τὸν ἔρωτον «ραβί, ποὺ μένεις;» Ἐλαβον δὲ τὴν ἀπάντησιν· «ἴρχεσθε καὶ οὐδεὶς τε». Καὶ ἥλθον πράγματι καὶ εἶδον ποὺ μένει. Καὶ ἔμειναν μαζὶ Του τὴν ἡμέραν ἑκείνην. Θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ὁ ἔνας ἐκ τῶν δύο μαθητῶν του Προδρόμου, ποὺ ἤκολούθησαν τὸν Κύριον, ἦτο ὁ Ἰωάννης (ὅ ἄλλος ἦτο ὁ Ἀνδρέας). Τόσην δὲ ἐντύπωσιν καὶ τόσην ἐπίδρασιν ἤσκησεν εἰς τὸν Ἰωάννην ἡ πρώτη αὐτὴ ἐπαφὴ καὶ γνωριμία μετὰ τοῦ Κυρίου, ὡστε, ὅταν ἀργότερον, ὡς Εὐαγγελιστὴς πλέον, ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον του, ἐσημείωσε καὶ τὴν ὥραν τῆς συναντήσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ· «὾ρα ἡ νῶς δεκατητῇ (Ἰω. α' 40). Αὐτὸς σημαίνει ὅτι διὰ τὸν Ἰωάννην ἦτο ἴστορικὴ ἡ ὥρα αὐτή. Καὶ πράγματι ἦτο ἡ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος ὥρα τῆς ζωῆς του. Γοητευμένος πλέον ἀπὸ τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου, αἰσθάνεται ἀπὸ τῆς ὥρας ἑκείνης ἰσχυρὰν ἔλξιν πρὸς Αὐτόν. Ἡ καρδία του τὸν ἡγάπησε πολύ. Ἡ ψυχή του Τὸν νοσταλγεῖ καὶ ζητεῖ νὰ δοθῇ εἰς Αὐτόν. Καὶ ἵδού· ὅταν βραδύτερον, παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ὁ Κύριος προσκαλῆται τὸν «Ἄδελφον ἀδελφούς τοῦ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ» νὰ τὸν ἀκολουθήσουν ὡς μαθηταί Του, ἦτο ἥδη ἔτοιμος ὁ Ἰωάννης, μᾶλλον ἐπερίμενε μὲ πόθον πολὺν τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν πρόσκλησιν αὐτήν, καὶ μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον, «εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἡ κολούθησαν αὐτῷ» (Ματθ. 8' 21-22).

2. Ἔκτοτε ὁ Ἰωάννης ἀφοσιώνεται ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Καὶ πολὺ ἐνωρὶς διακρίνεται, μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ὡς ἰδιαιτέρως τιμώμενος παρ' Αὐτοῦ, διὰ τὸν ζῆλόν του καὶ τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν Θεῖον Διδάσκαλον καὶ Σωτῆρα. Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι εἰς τρεῖς σπουδαίας περιστάσεις τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου, τὰς ὁποίας τρεῖς μόνον μαθηταὶ παρηκολούθησαν ὡς αὐτόπται,

οἱ Ἰωάννης ἦτο παρῶν ἀπαραιτήτως (μαζὶ μὲ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον). Τόσον κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβώρ, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, ὥπως καὶ κατὰ τὰς φρικτὰς ὥρας τῆς ἀγωνίας τοῦ Κυρίου ἐν Γεθσημανῇ, οἱ Ἰωάννης συμπαρίστατο πάντοτε, ὡς ἴδιαιτέρως τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ ἐκλεκτὸς μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν Αὐτοῦ.

Ἡλθε δὲ καὶ ἡ κρισιμωτάτη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἰωάννης ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὅτι ἦτο ὅντως ἀξιος τῆς ἴδιαιτέρας ἀγάπης τοῦ Διδασκάλου. "Οταν ὁ Κύριος συνελήφθη καὶ ἐδικάζετο, καὶ ὅταν κατόπιν ἀνυψώνετο ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ· ἐνῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ Τὸν ἔγκατέλειψαν καὶ διεσκορπίσθησαν, οἱ Ἰωάννης εὐρίσκεται πάντοτε πλησίον τοῦ Κυρίου. Μένει παρὰ τὸν Σταυρόν Του μέχρι τέλους. Δὲν ἔννοει νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπ' Αὐτοῦ. Δὲν ὑπολογίζει οἰονδήποτε κίνδυνον. Ἀφηφᾶ ἐνδεχομένως θλιβερὰς συνεπείας. Καὶ μένει, πλήρης ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως, παρὰ τὸν Σταυρωθέντα Κύριον.

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ ἀξιωθῇ καὶ τῆς ἴδιαιτέρας τιμῆς, νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Σταυρωθέντος Χριστοῦ, ὅτι τὸν καθιστᾷ παραστάτην τῆς Μητρός Του καὶ ὅτι θὰ εἶναι ἐφεξῆς ἡ Παναγία Παρθένος μήτηρ τοῦ Ἰωάννου καὶ αὐτὸς υἱὸς της, ἐντεταλμένος, ἵνα παραλάβῃ αὐτὴν «εἰς τὰ ἰδιαῖα»; (Ιω. ιθ' 27).

Αλλὰ καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ δὴ μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, κατὰ τὴν ζωὴν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τρεῖς ἥσαν «οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἰναῖς» (Γαλ. β' 9), ἐθεωροῦντο δῆλο. στυλοβάται τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μεταξὺ αὐτῶν πάλιν περιλαμβάνεται οἱ Ἰωάννης.

Ίδού διατὶ εἴπομεν ἔξ ἀρχῆς, ὅτι κατέκτησε τὴν ἐπίζηλον θέσιν τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ τοῦ Κυρίου, ὃχι προνομιακῶς, ἀλλὰ διὰ τοῦ ζήλου του καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ τὸ διὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζόμενον ἔργον Αὐτοῦ.

3. Ἀλλὰ ἀγαπητὸς μαθητῆς του Κυρίου καλεῖται νὰ γίνη πᾶς χριστιανὸς. Διὰ νὰ γίνωμεν δὲ ἀξιοι τῆς ἀγάπης Του, πρέπει, ὥπως ὁ ἑορταζόμενος ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ θεολόγος, νὰ παρουσιάσωμεν ἔκδηλα δείγματα τῆς ἴδικῆς μας ἀγάπης πρὸς Αὐτόν. Ο Κύριος ἔξηγεν ρητῶς ποῖα εἶναι τὰ δείγματα τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀγάπης. «Ο ἔχων τὰς ἓντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με», διεκήρυξε κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ μυστικοῦ Του Δείπνου (Ιω. ιδ' 21). Πράγματι ὅσῳ ἡ παράβασις τῶν ἐντολῶν Του προ-

δίδει δπωσδήποτε ἔλλειψιν ἀφοσιώσεως πρὸς Αὐτόν, τόσῳ ἡ πιστὴ ἐκτέλεσις αὐτῶν, ἀντὶ πάσης θυσίας, μαρτυρεῖ χριστιανὸν ἀποφασισμένον νὰ μὴ λυπῇ ποτε τὸν ἀγαπώμενον Χριστὸν τὸν Σωτῆρα του.

Ἐὰν δὲ ὁ Κύριος ἀπὸ τοῦ ὄψους τοῦ Σταυροῦ ἐνεπιστεύθη τὴν Παναγίαν Μητέρα Του εἰς «τὸν μα θητὴν δν ἡγάπα»—ἐνῷ ὑπῆρχον συγγενικὰ Αὐτῆς πρόσωπα, δπως π.χ. οἱ λεγόμενοι «ἀδελφόθεοι» καὶ «ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου», τὰ τέκνα δηλ. τοῦ Ἰωσῆφ ἐκ προηγουμένου γάμου—τοῦτο δφείλεται εἰς τὸ δτι μετὰ τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ Του ἡσθάνετο δεσμὸν καὶ συγγένειαν ἀνωτέρων. Διότι οἱ μὲν λεγόμενοι «ἀδελφοί» Του δὲν εἶχον ἀκόμη πιστεύσει εἰς Αὐτόν, καὶ ἐπομένως δὲν εἶχον πνευματικὸν δεσμὸν μαζὶ Του, ἐνῷ ὁ Ἰωάννης εἶχε τόσην πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς Αὐτόν. Δὲν εἶπεν ἀλλοτε ὁ Κύριος δτι «ὅστις ἀν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μή τηρεστί»; (Ματθ. ιβ' 50)

“Ἄς ἐννοήσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς δτι αὐτὸν τὸν δεσμὸν τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν δφείλομεν νὰ καλλιεργήσωμεν, διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν Του. Θὰ είμεθα εύτυχεῖς, ἔάν, χάριν τῆς ἀγάπης Του, ἀποφεύγωμεν κάθε παράβασιν τῶν ἐντολῶν Του. Τότε θὰ είμεθα καὶ ἡμεῖς ἡγαπημένοι Του, ἀξιοί τῆς ἀγάπης Του καὶ πάσης παρ’ Αὐτοῦ εὐλογίας καὶ χάριτος, καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

† 'Αρχιμ.. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

‘Ο «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἔρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ δποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημέριου (ποιμαντικόν, λειτουργικὸν κλπ.). ‘Επομένως οἱ εύλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἔρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις καὶ Ἱερὰς Ἐπισκοπὰς τοῦ Κράτους, ἐκοινοποιήθη ἡ κατωτέρω Ἑγκύκλιος (48283/109/29/4/59) τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων «περὶ καθορισμοῦ δρίου ἥλικιας πρωτοσυγκέλλων Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν»,

Ἐχομένην τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ὅμιν ὅτι διὰ Β. Δ/τος ἐκδοθέντος τῇ 10—4—1959 κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀριθμοῦ 7 παρ. 1 τοῦ ἀπὸ 23/31—12—1955 Β. Δ/τος «περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ὑπαλλήλικοῦ Κώδικος ἐπὶ τῶν Ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων τοῦ Δημοσίου Διαιτίου», 2) τὴν σχετικὴν πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 158/25—2—1959 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 139/11—3—1959 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δημοσιευθέντος δὲ τῇ 11—4—1959 ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 66 (Τ. Α') Φ.Ε.Κ. ἐτροποποιήθη τὸ ἀπὸ 16/3—29/3/1958 Β. Δ/γμα (Φ.Ε.Κ. 43—Α') «περὶ καθορισμοῦ δρίου ἥλικιας διορισμοῦ ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν κατ' ἔξαίρεσιν τῶν διατάξεων τῆς παραγ. 1 τοῦ ἀριθμοῦ 16 τοῦ Νόμου 1811/1951 καὶ ὠρίσθη δριον ἥλικιας διὰ τὸ διορισμὸν εἰς τὴν θέσιν Πρωτοσυγκέλλων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν τὸ πεντηκοστὸν (50δν) ἔτος τῆς ἥλικιας των.

Ο Γεν. Δ/ντής
ΒΑΣ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀπεστάλη πρὸς τοὺς Σεβασμ. Μητροπολίτας καὶ Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους τοῦ Βασιλέου καὶ πρὸς ἄπαντα τὰ Τοπικὰ Τ.Α.Κ.Ε., ἡ κατωτέρω ἐγκύκλιος, σχετικῶς πρὸς τὴν κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἐπὶ τοῦ χορηγούμενου εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς.

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παραθέσωμεν κατωτέρῳ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 101/59 (ἀρ. πρωτ. 46106/20-4-59) ἐπελγούσαν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς ἐφημερίους τῶν Ι. Ναῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα καὶ νὰ γνωρίσωμεν ὅμιν, ἐν συνεχείᾳ καὶ πρὸς τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 70/58 παρ. 3 (ἀρ. πρωτ. 13700/15-12-58) καὶ 75/58 (ἀρ. πρωτ. 14201/30-12-58) παρασχεθείσας ὅμιν διηγίας, ὅτι τὸ χορηγηθῆσμένον ὡς ἄνω δῶρον εἰς τοὺς ἐφημερίους, Διακόνους, Ψάλτας, Ὑπαλλήλους Γραφ. Ι. Μητροπόλεων, τοὺς ἡσφαλισμέ-

νους παρὰ τῷ TAKE, ὑπόκειται εἰς κράτησιν 10 % ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρουν
Οργανισμού.

Τὴν κράτησιν ταύτην ὑποχρεοῦνται νὰ παρακρατοῦν οἱ χορηγοῦντες τὸ
δῶρον Ι. Ναοὶ καὶ λοιπὰ Νομικὰ πρόσωπα καὶ νὰ καταθέτουν αὐτὴν ἀμέσως
εἰς τὸ ὑψὸν έμματος Τοπικὸν TAKE ἐπὶ τῇ ἐκδόσει σχετικοῦ Γραμμ. Εἰσπράξεως,
εἰς ὅ σαφῶς δέον νὰ σημειοῦνται διὰ τὸ ἀσφαλιστρον ἀφορᾶ δῶρον ἑορτῶν
Πάσχα 1959.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τῶν ἐπὶ τοῦ δώρου κρατήσεων παρὰ πάντων τῶν
Ἐκκλησ. Συμβουλίων, δὲ Γραμματεὺς τοῦ Τοπικοῦ TAKE παρακαλεῖται
ὅπως συντάξῃ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων τῶν Ἐκκλησ. Συμβούλων, καὶ τῶν
λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων, κατάστασιν ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ἀγαράψῃ τὰ ὄντα
ματα διὰ τῶν ἡσφαλισμένων τῶν λαβόντων δῶρον, ὡς καὶ τὸ ποσὸν τοῦ
δώρου, παραπλεύρως δὲ αὐτῶν τὸ ποσὸν ὅπερ ἀντιστοίχως κατετέθη κατὰ τὰς
ἀνωτέρω δι' ἔκαστον ως κράτησις 10%, ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ δὲ καὶ τὸν ἀριθμὸν
τοῦ ἐκδοθέντος Γραμμ. TAKE. Τὴν κατάστασιν ταύτην δέον νὰ μᾶς ἀποστεί-
λητε, ἵνα βάσει αὐτῆς, προβῶμεν εἰς σχετικὴν χρέωσιν τοῦ ἀτομικοῦ λ/σμοῦ
τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐπὶ τῇ εἰκασίᾳ ταύτη δὲν θεωροῦμεν ἀσκοπον νὰ πληροφορήσωμεν ὑμᾶς,
ὅτι δύον ἀφορᾶ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν δώρων ἐνεργούμενην κράτησιν 10% ὑπὲρ τοῦ
TAKE, ἡ ὑποχρέωσις αὗτη ἐπιβάλλεται διὰ τῶν ἐκάστοτε διαταγῶν τοῦ Ὑ-
πουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐν αἷς σαφῶς δρίζεται,
(ὡς καὶ εἰς τὴν παρὰ πόδας τοιαύτην) ὅτι τὰ δῶρα καταβάλλονται «συμφώ-
νως καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τὰ
Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου χορηγούμενα ἐπιδόματα», ἥτοι ἐν προ-
κειμένῳ συμφώνῳ πρὸς τὴν ὑπὲρ ἀριθ. Roneo 79/59 (ἀρ. πρωτ. 110001/17-4-
59) ἐγκύλιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἥτις ἐν παραγρ. IX δρίζει
ὅτι τὸ ἐπίδομα τῆς παρούσης ὑπόκειται δὲ μόνον εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ
εἰσοδήματος, εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ I.K.A. εἰσφορᾶς ὡς καὶ εἰς τὰς εἰσφορᾶς
ὑπὲρ τοῦ ἀντιστοίχου Ταμείου καρίας ἡ ἐπικονικῆς ἀσφαλίσεως».

Σχετικῶς πληροφοροῦμεν ὑμᾶς ὅτι ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰ ὡς ἄμφω καὶ τ'
ἀριθμον 101 τοῦ K.N. 5439 αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ εἰσπράττονται ἐπὶ τοῦ
συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλισμένων μας, ἥτοι κατὰ τὰ παγίως νομοποιη-
θέντα καὶ ἐπὶ τῶν δώρων ἑορτῶν, ἀτινα θεωροῦνται ὅτι ἀποτελοῦν ἀποδο-
χάς.

Μετὰ σεβασμοῦ
·Ο Διευθύνων Σύμβουλος
ΚΩΝ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αίδεσ. Γιανουχαγλίδην ἡ Παπαδόπουλον 'Ιωάννην,
Ἐξοχὴν Δράμας. Θὰ χρειασθῇ πιστοποιητικὸν Μητρόφου καὶ ἐπομένως πρέ-
πει ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐνεργήσῃτε διὰ τὴν ἐγγραφὴν σας. 'Η προϋπηρεσία, τὴν
ὅποιαν εἴχετε εἰς Μ. 'Ασίαν, δὲν ὑπολογίζεται διὰ τὴν συνταξιοδότησίν σας.
Δύνασθε δῆμος νὰ λάβετε σύνταξιν, ἐὰν ἀπὸ τοῦ 1923, ὅτε ἤλθετε εἰς τὴν
'Ελλάδα, μέχρι σήμερον ὑπηρετήσατε συνεχῶς ὡς ἐφημέριος, διότι συμπλη-
ρώνετε 35ετὴ ὑπηρεσίαν. 'Η σύνταξίς σας θὰ ἀνέλθῃ εἰς 837 δραχ. μηνιαίως.
'Ως ἐφ' ἄπαξ βοήθημα θὰ λάβετε περὶ τὰς 11.500 δρχ. Τὴν σύνταξιν αὐτὴν
θὰ λάβετε ἔὰν ἔξελθετε τώρα. Τὰ νιοθετημένα τέκνα δὲν δικαιοῦνται συν-
τάξεως, οὔτε οἱ ἀδελφοί. Σύνταξιν δικαιοῦσθε μόνον σεῖς, ἐνόσφι εὐρί-
σκεσθε ἐν ζωῇ. Μετὰ θάνατόν σας ἡ σύνταξίς εἰς οὐδένα θὰ μεταβιβασθῇ,
ἐφ' ὅσον ἡ πρεσβυτέρα σας ἀπεβίωσε καὶ δὲν ἔχετε γνήσια τέκνα ἀνή-
λικα.—Αἰδεσ. Γεώργιον Παπασπύρου, Κωστάκη 'Αρτης.
Δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἥτις θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1005
δραχμὰς μηνιαίως. 'Ως ἐφ' ἄπαξ βοήθημα θὰ λάβετε δραχμὰς 15.000 πε-
ρίπου. Διὰ νὰ λάβετε πλήρη σύνταξιν πρέπει νὰ συμπληρώσετε 35 συντά-
ξιμα ἔτη (ὅχι 35ετὴ ὑπηρεσίαν ἐφημερίου), ἥτοι 35 ἔτη ἐν ἀσφαλίσει.
Δεδομένου δῆμος δὲ τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἰδρυθῆ τὸν Ιούνιον τοῦ 1930, ἡ 35ετία
θὰ συμπληρωθῇ τὸν Ιούνιον τοῦ 1965. Βεβαίως δύνασθε νὰ ἔξαγοράσετε
τὰ ὑπολειπόμενα 6 ἔτη. Περὶ αὐτοῦ θὰ σᾶς πληροφορήσῃ τὸ Τ.Α.Κ.Ε.,
εἰς τὸ δόποιον, ὡς ἐπληροφορήθημεν, ἔχετε ὑποβάλει ἥδη σχετικὴν αίτη-
σιν.—Αἰδεσ. Γ. Παπαγγέλου, Βερτίσκον. Παρακαλοῦμεν γρά-
ψατέ μας εἰς ποίαν Μητρόπολιν ὑπηρετεῖτε.—'Εφημέριον τῆς 'Υ-
παίθρου (Σπάρτης). Διὰ νὰ λάβετε πλήρη σύνταξιν, θὰ πρέπει νὰ ἔχετε
35 ἔτη ἐν ἀσφαλίσει. Τοῦτο δῆμος εἶναι ἀδύνατον πρὸς τὸ παρόν, διότι τὸ
Τ.Α.Κ.Ε. ἔχει ἰδρυθῆ τὸ 1930, ἥτοι ἔχει μόνον 29 ἔτῶν ζωήν. Δύνασθε
νὰ λάβετε σύνταξιν λόγω πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἡ δόπια δὲν θὰ εἶναι πλή-
ρης. Θὰ ἀνέλθῃ εἰς 837 δραχμὰς μηνιαίως. 'Ως ἐφ' ἄπαξ θὰ λάβετε περὶ
τὰς 11.500 δραχμὰς.—Αἰδεσ. Παναγιώτην Σκουζένη, Παλαιο-
χωράκιον Ναυπακτίας. Παρακαλοῦμεν γράψατέ μας εἰς ποίαν μισθολογι-
κὴν κατηγορίαν δινήκετε—Αίδεσ. Θεμιστοκλέα Χαραλάμπου^ς
Σαλαπάπασιδην, Λιβερά. 'Εφ' ὅσον ἀπὸ τοῦ 1922 ὑπηρετεῖτε τακτὶ^ς
κῶς, ἀνευ διακοπῆς, δικαιοῦσθε συντάξεως λόγω πολυετοῦς ὑπηρεσίας. 'Εξ-
ερχόμενος τώρα τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε ὡς σύνταξιν μηνιαίως δρχ. 837,
ἐφ' ἄπαξ δὲ περὶ τὰς 11.500 δραχμὰς. 'Εφ' ὅσον δῆμος ἡ ἀναπτηρία του ἐπῆλθε πρὸ τῆς συμπλη-
ρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του.—Αἰδεσ. Δημήτριον Λι-
μονί, Λαγκαδᾶ Θεσσαλονίκης. Σᾶς ἀπηντήσα μεν δι' ἐπιστολῆς.—Αίδεσ.

Α χιλιάδα Ρένταν, Πυλωρούς Γρεβενῶν. Δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν τώρα, ἐφ' ὃσον ἔχετε 35ετή συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἐφημερίου ἐν Ἐλάδι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιμένετε νὰ συμπληρώσετε 35 ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., διὰ νὰ συνταξιοδοτηθῆτε, ἀρκεῖ ὅτι ἔχετε πλέον τῶν 35 ἔτῶν ἐφημεριακήν ὑπηρεσίαν. Ἐξερχόμενος τώρα τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε ὡς σύνταξιν περὶ τὰς 835 δραχμὰς μηνιαίως. Διὰ τὴν σύνταξιν σας ἀπαιτοῦνται τὰ ἔξης δικαιολογητικά: 1) Αἴτησις ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου. 2) Ἀπολυτήριον γράμμα τοῦ Μητροπολίτου ἢ ἐπίσημον ἀντίγραφον τοῦ γράμματος. 3) Πιστοποιητικὸν τοῦ Δημάρχου ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως σας. 4) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας παρὰ τοῦ οἰκείου Ταμείου. 5) Τὸ ὑπηρεσιακὸν βιβλιάριον ἀτομικῶν μεταβολῶν, συμπληρωμένον καὶ θεωρημένον παρὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. 6) Βεβαίωσιν τῆς Ι. Μητροπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφαίνεται ἡ χρονολογία χειροτονίας καὶ ἀρχικοῦ διαιρισμοῦ, αἱ μεταθέσεις εἰς ἄλλας ἐνορίας κατὰ χρονολογικὴν σειράν, ἡ διάρκεια ὑπηρεσίας εἰς ἑκάστην ἐνορίαν, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἔξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.— Αἰδεσ. Δ. Χ. Ἀναγνωρίζομένη προγενεστέρα ὑπηρεσία εἶναι ἡ παρασχεθεῖσα πρὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., ἀδιαφόρως ἐὰν αὕτη παρεσχέθη πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ δργανισμοῦ καὶ συγκεκριμένως ἡ παρασχεθεῖσα εἰς τὸ Δημόσιον, ὑφ' οἰανδήποτε νομικὴν μορφήν. Ἡ παρασχεθεῖσα εἰς Ν.Π.Δ.Δ. (Δήμους, Κοινότητας, Κρατικὰ Νοσοκομεῖα, Ι.Κ.Α., κ.λ.π.) ὅμοιως ὑφ' οἰανδήποτε νομικὴν μορφήν. Ἡ παρασχεθεῖσα εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Ἰδ. Δικαίου ὑφ' οἰανδήποτε νομικὴν μορφήν. Ἡ παρασχεθεῖσα εἰς Τραπέζας ἢ εἰς Ἀνωνύμους 'Εταιρίας, ἐφ' ὃσον ἡ ὑπηρεσία προσεφέρθη ἐντὸς τῶν δρίων τῆς Ἐληνικῆς Ἐπικρατείας. Ἐὰν ἡ ὡς ἀνώνυμη ὑπηρεσία ἔχρησιμευσεν ἡ ζήτελε χρησιμεύσει πρὸς συνταξιοδήτησιν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ἔτερου Ὁργανισμοῦ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, αὕτη δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ὁ χρόνος τῆς ἀναγνωρίζομένης προγενεστέρας ὑπηρεσίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν δεκαετίαν.— Αἰδεσ. Γ. Γρηγορίου, Λάμψαρα Ἀνδρου. Τοῦτο συμβαίνει διότι ὥρισμέναι μοναὶ δὲν ἀκολουθοῦν τὸ ἐφαρμοζόμενον ὑπὸ τῶν Ι. Ναὸν Τυπικόν. Μερικαὶ Ι. Μοναὶ ἔχουν ἴδιον Τυπικόν, τὸ δρόποιον καὶ ἀκολουθοῦν. Τοιουτοτρόπως ἔξηγεῖται ἡ παρατηρούμένη διαφορά.— Αἰδεσ. Ν.Ε.Π. Πρέπει νὰ ὑποβάλλετε αἴτησιν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀναγράφετε: 1) Τὴν εἰδικότητα. 2) Τὸν βαθμὸν τὸν δρόποιον κατέχετε. 3) Τὸ Σχολεῖον εἰς τὸ δρόποιον ἀνήκετε δργανικῶς. 4) Τὸ Σχολεῖον εἰς τὸ δρόποιον θέλετε νὰ μετατεθῆτε. 5) Τοὺς λόγους διὰ τοὺς δρόποιους ζητᾶτε τὴν μετάθεσιν. 6) Τὸν χρόνον τῆς συνολικῆς ὑπηρεσίας σας εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ 7) Τὸν χρόνον εἰς τὴν τελευταίαν δργανικήν σας θέσιν. Ἡ αἴτησις πρέπει νὰ ὑποβληθῇ τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 31ης Μαΐου 1959 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Σχετικὴν Ἐγκύρων τοῦ

* Υπουργείου σᾶς ἐταχυδρομήσαμεν.— Αλδεσ. 'Ιωάννην Παπάδαν,
Δροσάτον. Δικαιούσθε συντάξεως δεδομένου ὅτι τὴν 31-12-1958 συνεπληρώσατε τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας σας. Διὰ τὴν συντάξιοδότησίν σας θὰ ἀπαιτηθοῦν τὰ ἔξης δικαιολογητικά, τὰ ὄποια, μέσω τῆς Μητροπόλεως σας, θὰ ὑποβάλετε εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. 1) Αἴτησιν, 2) Ἀπολυτήριον γράμμα τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἢ ἀντίγραφον τούτου. 3) Πιστοποιητικὸν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς σας καταστάσεως. 4) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας ἀπὸ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον. 5) Τὸ ἀτομικὸν βιβλιόριον ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν, συμπληρωμένον καὶ θεωρημένον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. 6) Βεβαίωσιν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως, εἰς τὴν ὄποιαν νὰ ἐμφανίνεται ἡ χρονολογία τῆς χειροτονίας καὶ ἀρχικοῦ διορισμοῦ, αἱ μεταθέσεις εἰς ἄλλας ἐνορίας κατὰ χρονολογικὴν σειράν, ἡ διάρκεια ὑπηρεσίας εἰς ἑκάστην ἐνορίαν, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἔξόδου σας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. 'Η σύνταξίς σας θὰ ἀνέλθῃ εἰς 813 δραχμὰς μηνιαίως. 'Ἐφ' ἀπαξ βοήθημα θὰ λάβετε περὶ τὰς 8.500 δραχμάς. Τὰ τυχόν χρέη σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. θὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὸ ἐφ' ἀπαξ.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

'Επισκόπου Νύσσης Γερμανοῦ Πολυζωΐδου, 'Εφημέριοι—'Ενορίαι—Συμβούλια.—'Αποστολικῆς Διακονίας, 'Επὶ τῇ ἔορτῇ τῶν ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης.—Χ., 'Άδελφικὰ Γράμματα, 'Αποστάσματα ἀπὸ τὸν «Λειμῶνα» τοῦ 'Ιωάννην. Μόσχου (Μτφρ. Θεοδόση Κ. Σπεράντσα). Χρυσοστόμου, Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν 'Ιερέων. 'Απὸ τὴν 65 δοιλίαν του εἰς τὴν Γένεσιν. (Μτφρ. 'Ανθίμου Θεολογίτη). Βασ. 'Ηλιάδη, 'Η ἐπίσκεψις τοῦ Ἑλληνος Πρωθυπουργοῦ εἰς τὸ Φανάρι θὰ θεμελιώσῃ τὴν θέσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Φώτη Κόντογλου, 'Η Παλαιά καὶ Νέα Διαθήκη. 'Ακύλα, Παρὰ τοὺς πόδας Παύλου. 'Αρχιμ. Νικοδήμου Βαληνδρᾶ, 'Εορτοδρόμιον. Εἰδήσεις τοῦ ΤΑΚΕ. 'Αληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' δὲτι ἀφορᾶ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπειθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
·Οδὸς Φιλοθέης 19—Αθῆναι. Τηλ. 27-689.

* Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Ιερ. Κων. Πλατανίτης 'Υψηλάντου 66, 'Αγ.Βαρβάρα Αιγάλεω
* Εκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας. 'Ιασίου 1. Τηλ. 70734.